Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

El Catalanisme al País Valencià: problemes i perspectives

Secretariat de l'Ensenyament de l'Idioma al País Valencià

FEBRER 1975

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

NOTA PRÈVIA.

A través d'aquests fulls pretenem fer un esquema breu i un panorama concís de la delicada situació actual del fet català al País Valencià i, en fer-ho, ens adrecem als catalans del Principat per tal d'oferir-los dades per a una urgent reflexió sobre la gravetat del problema nacional català al Sud de l'Ebre.

Confiem que aquesta reflexió conduceixi a unes decisions d'acció necessàries per a tots i a uns plantejaments sòlids de les actituds que cal que, davant el problema valencià, prenguin la resta dels catalans.

Ens agrada encapçalar aquestes notes amb una nota de Jaume Vicens i Vives, escrita el 1963, fa ja vint-i-dos anys, i que conserven tanmateix tota la seva importància i tota la seva claredat:

> "Si hem d'assolir alguna conclusió d'ordre general al capdavall dels nostres esforços cal comptar amb la veu dels CATALANS que l'expansió dels aventrassats féu créixer i perpetuar més enllà del territori estricte del vell Principat".

No cal dir que aquests vint-i-dos anys han representat, per a tots els Països Catalans i, també, per al País Valencià, un període de canvi en molts aspectes, un període en què la idea nacional s'ha eixamplat de nou malgrat les pressions contràries.

Quina ha estat, però, la resposta concreta del Poble Valencià durant aquest espai cronològic que bon - avi t podrem considerar clos?

Si bé en el País Valencià, degut a la feblesa del - moviment, la prohibició de l'ús del català públicament - fou molt aminorada, particularment de cara als "col.labo racionistes" conspicus, la semi-permissivitat era difícil aprofitar-la per a publicacions i per a activitats, que pel sol fet d'existir -de tractar d'existir- s'havien de fer immediatament sospitoses.

En els primers moments hi hagué, doncs, un retorn - apreciat al culturalisme, per part dels qui havien format part dels grups valencianistes polítics. D'una banda, - personas com Carles Salvador creaven Cursos de Llengua - (arrecerats en "Lo Rat-Penat"). De l'altra banda, sorgei xen "joves" que enllacen amb els grups del principat i - tracten de crear uns fenòmens culturals -sobretot literaris- qualitativament atractius i, sobretot, moderns. I, a més a més, els publiquen. És així el grup creat entorn de la tertúlia "Torre", creada entorn de l'editorial del mateix nom, comandada per Xavier Casp i Miquel Adlert.

La primera coherència interna d'aquest grup -conformat més o menys sòlidament en objectius intel.lectuals i literaris- fou desbordada aviat, però, per la necessitat de passar a un estadi superior, directament o indirectament polític. En aquest estadi, ja no es tractava de defensar la unitat lingüística del català o d'escriure i publicar uns llibrets intrínsecament o idiomàticament acceptables. Es tractava de crear les bases per a un desenvolupament, possible, d'unes idees -en principi merament catalanistes, nacionalistes- capaces d'oposar-se amb èxit amb les imperants i de formar-hi una nuclis conscients al llarg del País, no d'escriptors, sinó de valencians amb una idea clara de la problemàtica nacional.

El nom més distingible d'aquesta tendència fou Joan Fuster que bé aviat connectaria amb alguns grups de joves universitaris que hi coincidien o que hi coincidirien. D'alguna manera, la qüestió es polititzà, és a dir, adquirí les seves dimensions justes.

El desenvolupament d'aquesta minsa minoria, la seva activitat, el prestigi intel.lectual o moral d'alguns dels seus membres, juntament amb les condicions objectives per les quals ha travessat el País Valencià -algunes compartides amb la resta de l'Estat Espanyol- ha donat una audiència cada cop creixent, al problema.

En aquest canvi ha jugat un paper important la creació d'una sèrie de factors que portaven a l'existència -

d'una infraestructura cultural i política catalana al - País Valencià. Fem ara abstracció de l'evolució econòmica del País.

I.- PLATAFORMES CULTURALS

La - partir dels 60 que es creen les - - - funcionament - una cultura oral i escrita:

- Hi reinen editorials: L'Estel (1962), que repren la seva activitat de pre-guerra; Garbí (1967), que aleg - - avia, després de publicar mitja dotzena de volums d'autors estrangers o locals; Tres i Quatre (1968); Sement - (1967) i col.leccions com Lletra Menuda (1973), Clàssics Albatros (1973).

- Apareixen revistes: la major part de les - - clostil·lades: Diàleg, Concret, Terra Forta, El Vent, - Amunt, etc., i, especialment la revista Cort - - una fita en el camí de les publicacions periòdiques.

- S'estableixen llibreries, en les quals el llibre català és sovint majoritari: Can Bofills (1961), Concret - (1965), Tres i Quatre (1967), Concret de Gandia (1968), i darrerament Set i Mig d'Alacant (1974).

- Paral.lelament a tot aquest procés van sortint les primeres generacions d'escriptors catalans al País Valencià:

a) Hi surten noves promocions d'investigadors (M. - Ardit, X. Pérez Casado, Vicent Pitarch, A. Cucó, T. Sirvent,

R. Arnau, F. García Bonafé, V. Soler, J.V. Marqués, J.-Ll. Blasco, J. Ll. Sirera), tenint com a marc la Universitat de València, amb els professors, J. Reglá, El Ciralt, Sanchis Guarner, i E. Lluch.

b) al mateix temps assistim a l'aparició de poetes joves locals i a la consolidació dels ja existents (V. - Andrés Estellés, S. Jàfer, J. Navarro, Ll. Alborg, Emili Rodríguez Bernabeu, D. Cabet, Josep Piera, etc.).

c)Fins i tot, i com a un dels fenòmens més recents es detecta el naixement d'una narrativa catalana moderna al País Valencià, intent que de la Renaixença enrà havia tingut ben escasos precedents. Podem citar: A. Febrer, Joan F. Mira, Beatriu Civera, J. Candia Casimiro, R. Ventura, etc. etc.

També, però, la cultura oral recollida durant aquests anys una solidesa inèdita, al llarg d'aquest segle:

- L'aparició de cantants: el nom més important i - potser per això, també, el més atípic, és el de Raimon.- Hi ha, però, molts d'altres intèrprets, que gràcies a - arriben fora del País Valencià, però que han tingut un grau d'actuació en ell que cal no oblidar (Ovidi, - Maria Albero, Mª Carme Girau, Fèlix Ectop, i darrerament Els Pavesos, els Sols, Nelo Sorribes, R. Txambó, etc.).

- El naixement d'un moviment teatral: Després de - l'any 40 s'havia parlat ja moltes vegades de la necessitat de replantejar-se i de resoldre, la qüestió teatral

en català el País Valencià, advertió que, com la novel·lística havia estat pendent des de la Renaixença. És cap als anys 70 que s'inicia i es consolida d'una forma seriosa la ficció teatral. Als Concursos de Teatre Popular, i grups com el Rogle, Nervo, Carnestoltes, el Teulat, Lleb eig, hem d'esmentar entre d'altres.

També apareixen en aquesta dècada, les bases d'un moviment d'ensenyants, que es plantegen la introducció del català a l'escola. Hem de citar necessàriament la revista Escola (1962), i noms com el de Carme Miquel, Ferrán Zurriaga, Maria Conca, etc.

Per altra banda, l'existència d'un grup important de periodistes fa que les noves idees sobre el País d'aquest moviment catalanista puguen estendre's a diversos sectors de la població. Hem d'esmentar Vicent Ventura, Ferran Vidal, J. Mª Soriano, Josep Ramon Giner, F. Burguera, J. Mª Forés, Vicent Soler...

Tot aquest ampli moviment va envoltat per d'altres plataformes culturals noves com és el I Congrés d'Història del País Valencià, els Premis Octubre (1972-73-74), els Aplecs comarcals o "regionals", els Concursos Infantils, les emissions de radio...

És dintre d'aquest marc, que només hem pogut enumerar, que es produeix el fet revolucionari, des de l'àmbit nacional, del naixement i consolidació entre els valencians d'una infraestructura cultural pròpia que potenciarà una clara corrent catalanista arreu del País Valencià.

II.- PLATAFORMES POLÍTIQUES

El canvi de situació a partir de 1960 havia de comportar i comportà l'aparició, al costat de totes les altres formes d'activitats, de grups polítics amb unes clares reivindicacions nacionals catalanes, organitzats bé a nivell valencià, bé d'abast per a tot el territori nacional català i amb tendències diverses. Caldria citar: Front Marxista Valencià, Partit Socialista Valencià, Nova Germania, Germania Socialista, Unió Democràtica, Partit Socialista d'Alliberament Nacional, Partit Socialista del País Valencià.

No és aquest el lloc de parlar d'aquests organismes polítics, però calia deixar constància de la seva existència dificultosa i de la seva activitat que, amb uns o altres plantejaments, reprenia l'acció dels partits "valencianistes" anteriors al 39.

GENER 71: CREACIÓ DEL SECRETARIAT.

Davant el panorama que acabem d'esbossar era fonamental la creació d'un organisme a nivell valencià que coordinara i impulsara els més diversos camps de cultura catalana des de l'ensenyament fins al teatre, des de la coordinació comarcal fins als mitjans de comunicació. És amb aquesta finalitat que es nuntà, amb més voluntat que possibilitats, el gener del 71 el Secretariat de l'Ensenyament de l'Idioma, com a organ centralitzador de caràcter burocràtic d'una gran part de les activitats catalanes al País Valencià.

Amb els quadres que presentem pot seguir-se, tanta dels dossiers que anualment elabora el Secretariat, en veurà l'eficàcia d'aquesta institució en algunes de les activitats mandades o controlades per ella a partir del 1971. I alhora, aquests quadres demostren les grans possibilitats que el País Valencià ofereix per l'aparició de les iniciatives més importants.

Presentem, en primer lloc, els corresponents a la formació de mestres de català i a l'evolució dels centres que imparteixen l'idioma al País.

Els altres corresponen al tipus d'actes públics realitzats en les distintes regions.

També hem elaborat un quadre, comparant el nombre de conferenciants, cantants i grups de teatre que han fet possible aquests actes.

CURSOS DE CATALÀ DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, I.E.S. [illegible] I ELEMENTS, ORGANITZATS PEL SERVEI DE [illegible]

	Any 1973	Any 1974	TOTAL
CURSOS	12	41	53
INSCRITS	390	1.740	2.130

RESUM TOTAL PER REGIONS

REGIÓ	Curs escolar		
	1971-72	1972-73	1973-74
Regió D'Alacant	2	8	21
Regió d'Alcoi-Gandia	4	29	37
Regió de València	19	48	84
Regió de Castelló	3	13	22
TOTAL CURSOS	28	98	164

TOTAL ACTES ORGANITZATS

A: 1-1-71 a 30-6-72

B: 1-7-72 a 30-6-73

C: 1-7-73 a 30-6-74

ACTES	A	B	C	A + B + C
Cançó	40	118	239	397
Conferències	97	104	180	381
Teatre	24	114	187	327
Cinema	-	-	22	22
TOTAL	161	336	628	1.125

REGIÓ D'ALACANT

Activitats	Període A	Període B	Període C
Cançó	1	4	21
Conferències	2	2	28
Teatre	-	7	10
Cinema	-	-	2
TOTAL ACTES	3	13	61

REGIÓ D'ALCOI-GANDIA

Activitats	Període A	Període B	Període C
Cançó	11	19	12
Conferències	12	21	10
Teatre	4	35	7
Cinema	-	-	1
TOTAL ACTES	27	75	30

REGIÓ DE VALÈNCIA

Activitats	Període A	Període B	Període C
Cançó	24	86	181
Conferències	61	70	131
Teatre	14	58	167
Cinema	-	-	19
TOTAL ACTES	99	214	498

REGIÓ DE CASTELLÓ

Activitats	Període A	Període B	Període C
Cançó	4	9	25
Conferències	22	11	11
Teatre	6	14	3
Cinema	-	-	-
TOTAL ACTES	32	34	39

COMPARACIÓ DEL NOMBRE DE CONFERENCIANTS, CANTANTS I GRUPS DE TEATRE DURANT ELS PERIODES: A - B - C.

Període:A: 1-1-71 a 30-6-72

Període:B: 1-7-72 a 30-6-73

Període:C: 1-7-73 a 30-6-74

	A	B	C
Conferenciants	33	47	61
Cantants	12	21	37
Grups de teatre	7	28	38
TOTAL	52	96	136

CARACTERÍSTIQUES DEL CATALANISME AL P.V.

Com a resum al que hem dit, podem afirmar que del - 1960 ençà hom ha aconseguit un canvi al País Valencià, - amb aquests trets:

1.- Recuperació idiomàtica i atur del procés de cas tellanització, accelerat durant la immediata - postguerra.

2.- Creació d'un fort nucli intel.lectual català, - constituït pels més solvents dels intel.lectuals valencians.

3.- Difusió, més o menys coherent, d'un corrent d'o pinió -en certs casos organitzat políticament- que preconitza la idea nacional catalana.

Ara, ens aventurarem -amb les limitacions d'espai que comporta una situació com l'actual- a reconèixer, al - nostre entendre, les característiques del moviment català en aquestes terres.

1.- Edat: composat, majoritàriament, per la gent no nor de trenta-cinc anys.

2.- Extracció social: Iniciat per estudiants i intel.lectuals té ja en l'actualitat una implantació - arrel en les classes mitjanes i populars, especialment a les comarques.

3.- Ideològicament: no està, encara, en l'estadi d'un moviment nacional, sinó més bé prenacional i democràtic. En tot cas dintre d'un règim de partits passarien a engrossir formacions del centre cap a l'escuerra.

4.- Organització: en el millor dels casos aquests grups formen part d'entitats culturals. No existeix, com a moviment, una vertebració política. Hi ha molts pocs quadres amb possibilitats reals d'organització, direcció, i, més encara, orientació del catalanisme.

<u>És aquesta una nota de cabdal interès, juntament amb la feblesa ideològica a què al.ludíem en l'apartat anterior, que pot fer altament vulnerable -nacionalment- el seu futur.</u>

(1)

5.- Geogràficament: Donem a continuació unes dades, purament indicatives, de les poblacions de parla catalana on existeixen nuclis "catalanistes" amb els quals treballa el Secretariat. Els hem classificat en:

A.- Grups coherentment organitzats, de funcionament autònom i de provada eficàcia.

B.- Nuclis als quals encara els cal ajut i orientació per tal de funcionar.

No hi ha dubte de l'existència d'altres grups que per desconeixement del Secretariat no apareixen en aquest informe.

(1) A l'annex d'aquest informe.

NOMBRE DE NUCLIS.

Hi ha una sèrie de poblacions per el Decret pintat tre
bells habitualment amb més d'un grup.

Aquestes són:

REGIÓ: Poblacions	Nuclis	Total nuclis
REGIÓ D'ALACANT:		
Elx	3	
Alacant	5	8
REGIÓ D'ALCOI-GANDIA:		
Denia	2	
Alcoi	4	
Gandia	2	
Ontinyent	2	10
REGIÓ DE VALÈNCIA:		
Alzira	4	
Xàtiva	2	
Sagunt	2	
València	43	51
REGIÓ DE CASTELLÓ:		
Castelló	9	
Vila-real	4	
Benicàssim	4	
Vinaròs	2	19

GRUPS DE "CULTURA CATALANA" FUNCIONANT AL PAÍS VALENCIÀ.

Regió	A	B	Total nuclis
REGIÓ D'ALACANT	20	9	29
REGIÓ D'ALCOI-GANDIA	21	23	44
REGIÓ DE VALÈNCIA	75	45	120
REGIÓ DE CASTELLÓ	30	14	44
TOTALS	146	91	237

Com hom pot veure en totes les poblacions de més de 5.000 habitants, existeixen grups amb tendències clarament catalanistes.

Només constitueixen l'excepció cat poblacions: El Campello, Sant Vicent del Raspeig i Sant Joan d'Alacant a la Regió d'Alacant. Onil i Castalla a la d'Alcoi-Gandia, i Benifairó i Quart de Poblet, a la Regió de València.

Gosaríem afirmar que si aquest emergent moviment popular aconseguix superar l'estat actual de tenteig provincional, esdevindrà -si el cotem dels instruments que li són imprescindibles- una força política decisiva en la construcció real dels Països Catalans.

POSICIONS CONTRÀRIES.

Era obvi que davant la realitat innegable del moviment català entre els valencians, diversos sectors -els que els hi corresponia- prengueren postures al respecte. Una cosa, però, s'ha guanyat: el reconeixement de l'existència d'un problema valencià.

Els grups als quals ens referim, tots tres antinacionalistes, han comprés que el moviment catalanista -així és encara prou jove i recent i, per tant, fàcil de desvirtuar-lo en nom d'un valencianisme separat de Catalunya.

Exhibeixen aquestes actituds:

a) el món oficial: protegeix econòmicament i promou sectàriament el "valencianisme anticatalà", -ajudant al muntatge de manifestacions anticatalanes, obstaculitzant sistemàticament -sovint amb columnies- les possibilitats d'expansió legal de la cultura. Darrerament està desviant els pocs ajuts d'entitats oficials que hom rebia. Molts dels papers que reproduïm més endavant formen part de la campanya que actualment ens tenen organitzada.(1).

b) les classes dominants castellanitzades i sucursalitzants, i amb els serveis pagats de determinats escriptors i periodistes, mantenen una oposició radical al problema. Utilitzant els tòpics

anticatalanes més rebregats, entren en combinació amb el nivell oficial.

Entre els sectors més avançats d'aquestes classes s'ha iniciat una utilització reticent i cautelosa de la particularitat "regional" més com a forma de pressió davant els grups de pressió d'escala estatal que no pas com a expressió de consciència nacional, ni tan sols una mica adulterada.

c) L'esquerra tradicional valenciana, d'àmbit estatal, continua mirant amb recança i sospita "la cuestión catalana". L'extensió de la "cuestión" els ha alarmat i, davant un territori nacionalment endarrerit com el valencià, empraven el problema tant com poden. Aquesta esquerra -recolzada en la tesi de l'existència d'una burgesia catalana imperialista sobre el País Valencià- s'inclina teòricament i pràcticament per un regionalisme "de facto" anticatalà. (2).

L'intent de les posicions citades de convertir el catalanisme en valencianisme, és l'intent de desvirtuar el problema nacional català del País Valencià, transformant-lo en un simple problema regional que, com a màxima solució, ha d'esperar només una suposada descentralització administrativa per part de l'Estat i algunes "concessions" a nivell lingüístic.

És, doncs, una postura ben meditada que té com a objectiu mantenir la separació entre els diversos Països Catalans.

---

(1). Per a il.lustrar el que dic em permeto de recordar la negativa, en sessió plenària, de l'Ajuntament de València, a felicitar el senyor Sanchis Guarner per haver-se-li atorgat el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

També podem citar la insistent "recomanació" als rectors que ensenyen "valencià" a les escoles municipals, de no utilitzar mai textos editats a Barcelona; o bé els problemes que ha tingut l'alcaldia de Gandia per haver pogut inaugurar una exposició dels 500 anys del Llibre Català.

Així mateix, en la salutació del President de la Diputació de València, J. L. Ferrís, al judici per la Llei de Normalització Lingüística, en la qual el "valencià" del dit President, amb els catalanistes.

(2). Per a posar un exemple d'aquesta actitud, volem deixar constància de l'interés d'aquest sector a muntar un Congrés de Cultura Valenciana, quan s'ha plantejat la creació del Congrés de Cultura Catalana al País Valencià.

Aquesta iniciativa, com hom pot veure als fulls de periòdics que més endavant reproduïm, està promovent-la igualment el Centre Mercantil, entitat que agrupa a les classes benestants de la ciutat.

En aquesta nova d'augment progressiu i visible d'extensió del catalanisme al País Valencià, les reaccions contràries es produeixen sovint.

Així com ara, però, aquestes han tingut l'extensió i els càlculats matisos que han aconseguit darrerament; fet que prova, com cap altre, la real consolidació del moviment català en aquestes terres. (1)

Ens fixarem, per abreujar, en dues vessants d'aquesta campanya que, no cal dir, són només el cim d'un iceberg, la part colgada del qual prou per tota mena de denúncies i vilesa.

1.- Maniobres per desviar, en tot el possible, els pocs ajuts rebuts fins ara d'institucions oficials per la "cultura valencianista", aprofitant aquestes subvencions a mans de gent antic-catalana i inoperant, i utilitzant-les sovint per destruir les bases, ja creades, de la cultura del País. (2)

2.- Inici d'una campanya de ràdio i premsa. Sobretot en 1974-75, hom pot dir que almenys una vegada cada setmana apareix en un o altre periòdic la qüestió, a través d'articles o de "cartes al director". El repertori clàssic no s'ha modificat: denúncia d'una pretesa voluntat "absorcionista" o imperialista del Principat davant el País Valencià, que els catalans anomenen "Reino de Valencia" o "Re

ción Valenciana"; d'altra banda cal declarar una - pretesa independència idiomàtica, també, també es diu que la qüestió de l'origen del "valencià" no és encara suficientment esclarida pels filòlegs. Cal cevol d'aquests temes es rematen amb un entertament singular i irritant, envoltat una matidesa erudició aparent, fonamentada gairebé sempre en els pa - pers anticatalans de Francesc Almela i Vives, de Julià San Valero, etc. És a dir, dels tradicionalistes.

[illegible]

---

(1) Davant l'entrada d'un grup de socis acusats de "catalanistes" el passat mes de Gener, a la entitat de La Rat Penat, la reacció ha estat immediata: l'entrada de nous socis extranys i "anticatalans", als quals -segons informacions fidedignes- "algú" els paga les quotes.

(2) El senyor J. López Rosat, President de la Secció de Cultura de la Diputació de València, va ésser dimitit el passat mes de Desembre, acusat d'actuar en convivència - amb els catalanistes.

1. DISJUNTIVA PRESENT.

Ens trobem, doncs, en una conjuntura transcendental, en la qual hi ha, d'una banda, un corrent progressista i - inèdit del moviment catalanista al País Valencià; l'altra banda, tota una oposició perfectament lògica i provinda de certs mitjans, amb tots la forces de l'immobilisme retrògrad i de les classes elevades locals.

Aquesta oposició, que comptà, de més o més, amb el suport ideològic de tota una tradició particularista; - més o menys difosa entre les diverses capes de la societat valenciana, tracta d'impedir el desenvolupament del moviment catalanista, fins i tot a nivell cultural, amb un habitual joc dialèctic: desvirtuar-lo i oferir-lo posteriorment, en nom d'un pretès valencianisme desvinculat a tots els nivells dels Països Catalans.

Per a tots els catalans conscients, la situació actual del moviment nacional al País Valencià, és clara, - esperonadora i crítica. Per a tota la comunitat nacional catalana, el País Valencià pot deixar, en un futur no gaire llunyà, bé una importantíssima força favorable, bé un terreny perdut, i fins i tot esdevingut contrari.

És evident que aquesta disjuntiva ha d'obrir camí al catalanisme amb uns mitjans que estiguin a l'altura de les circumstàncies presents i venidores.

Fins ara, el País Valencià, hom ha sapgut d'estar amb muntatges artificials i voluntaristes, d'oficialitat relativa

i sempre temporal, exposada, per la febleza de la seva base material, a totes els riscos. I així com, vista en el seu inici, ja no és suficient i pot ésser, moltes vegades, contraproduent.

El creixent moviment associatiu i la seva expressió en un ampli ventall de revistes especialitzades i d'entitats, ens n'asseguri el futur. Les bones voluntats d'ells no han de deixar pas a una planificació seriosa que passen, inexorablement, per la creació d'unes institucions adaptades al moment actual i capaces d'encarar-se amb el futur.

Ara bé, la creació i el funcionament viu d'aquestes institucions són totalment condicionats per la manca de la base econòmica esmentada.

En els anys darrers, la contribució dels valencians, humanament i econòmicament, a la vitalitat del catalanisme local, ha augmentat a uns ritmes que cal no menyspreuar, sobretot tenint en compte experiències històriques anteriors. Aquest esforç s'ha distribuit a unes funcions molt concretes, i vol a dir que amb els escassos mitjans de què hom ha disposat, s'han aconseguit resultats que podem qualificar d'importants; algunes poden resultar, a la llarga, decisives.

La configuració, però, del catalanisme valencià, com a moviment popular, el nega -en una situació com l'actual- a una inevitable precarietat de recursos econòmics (1),

que ja l'erten fent trontollar.

Si, d'altra banda, considerem la recent derivació de determinats sectors d'entitats oficials, ens pot conclourre que la situació és altament alarmant, que es pot arribar a la ferma estrangulació del moviment.

Es per aquests més que davant la disjuntiva que s'ha.ludien en l'apartat anterior, hem de plantejar d'una manera clara i fins i tot incòmoda: o els catalans del Principat reaccionen aquelles càrregues, a les quals els valencians no poden -per ara- fer front, o bé aquestes estaran irremissiblement per a servir definitivament les diverses solucions al problema català a casa la valenciana, dins i tot, al nivell que ho fem actualment.

És a dir, s'assumeix de paralitzar algunes activitats de cara al març i s'assumeix de paralitzar iniciatives que, en tot cas, tindrien l'èxit assegurat aquí aquí. Lo contrari: de seguir aquestes decisions no serien pas neutres: la política s'encarregaria, en un termini ben curt, de marginar i de jugular. (?).

Considerem un deure exposar que aquesta qüestió està portant irremeiablement a una altra de més profunda, no econòmica sinó política: de consciència nacional. Dins aquest punt els catalans del Principat -salvant excepcions més o menys "illetes"- creuen veritablement en la necessitat de "construir" els Països Catalans, i volen treballar en aquest sentit?

a aquesta pregunta, que encara avui és de la més alta transcendència no sols per al futur del País Valencià sinó precisament de tot el conjunt nacional i fins i tot del particular del Principat, han de respondre sovint amb aquella postura ja tradicional -guiada per la complicitat i la misèria- que als valencians ens ha permès el seu - ral fins que totes ens trobarem.

Quedi constància, però, que en les actuals circumstàncies, la no assumpció de l'actual moviment alliberador del País Valencià, sota qualsevol aspecte, és una forma - d'abandonar aquest moviment a mans de les arrogants intolerables més grans encara. És una forma de deixar-ho tot de dintre Catalunya.

---

(1). Han estat fets càrrecs del seu dèficit, assumint l'organització de la burgesia valenciana i la cultura catalana - l'any 1974. La xifra va ésser de 2.0.000,- pessetes aproximadament.

(2). La crisi de la Distribuïdora Bolinchi, l'assumpció parcial de l'editorial L'Estel, la irresponsabilitat de continuar sortint la pàgina en català al diari La Verdad, òbviament, la no realització de l'escola d'estiu 74, la paralització des de l'abril del 74 del butlletí del - Secretariat, i les greus dificultats econòmiques del mateix Secretariat, són només unes poques de totes representatives.

Per a molts catalans, l'octubre de 1933 i del-
ry subsegüent [illegible] l'[illegible] una con-
tr- l'activitat més decidida a favor de l'unitat nacio-
nal catalana.

Forçosament cal haver de cobrir que un polític germanit
com Pere Corominas escrivia, el 29 de juny de 1934, a -
l'escriptor i polític valencià -el germanit catalanista-
Manuel Duran i Tortajada: "el nacionalisme valencianista (...)
sofrirà un refredament difícil de dominar si els catala-
lans no sabem o intervenir en favor que València cal no -
faci ella mateixa."

I cal haver de cobrir si no comparem amb l'escrit de -
Corominas que ell mateix anomena "l'argument polític" que
i que redactà el 1939. Hi diu: "calia constituir (...)
un consell o comitè representatiu de Catalunya, València
i Balears" el qual treballaria per a assegurar-se, a la
fi de la guerra mundial, la "independència dels territoris
de llengua catalana. Els límits del territori es fixarien
d'acord amb la frontera lingüística".

Aquest canvi de mentalitat -del particularisme a la
unificació, referendat o com vindrà- al nostre document a
tornat en altres polítics i intel.lectuals d'arreu dels -
països Catalans.

La necessitat de mancomunar els esforços i de treba-
llar sempre amb una visió global de la nació catalana -

c'és cert expandint, però no prou.

Encara cau de massa fàcil de trobar el principat - personos relevants per a les quals Catalunya arriba només a l'Ebre i a la mar. I que miren el País Valencià -i en certa mesura també les Illes- com una possibilitat - conservadora però bonica, d'aventura.

Només els catalans més conscients comprenen que el destí del Principat unirà lligat bon estretament a allò que s'esdevingui a la resta de l'Països catalans.

PROGRAMME:

- Al Bruford

C.F A UNA NOVA ETAPA DEL SECRETARIAT.

Exposem en aquest apartat, esquemàticament, els projectes que caldria realitzar durant els pròxims temps.

Dos advertiments:

1. Aquests projectes només tindran viabilitat si aconseguim, com a mínim previ, dotar el Secretariat d'una estabilitat econòmica òptima: tant pel moment actual, com per tot el que les futures circumstàncies ens exigeixquen.

2. Cal, també, tenir present que aquestes previsions han de ser mirades com una òptica flexible més que, cevint aquest molt treball que han d'assumir necessàriament. És el cas del Congrés de Cultura Catalana.

Com a nota general hem de dir que malgrat les circumstàncies per les que atravessa el moviment nacional al País Valencià, i tenint en compte que el Secretariat és, simplement, la única organització estable en aquests temps, caldrà -si volem tirar-la endavant- assumir responsabilitats més enllà de les funcions que ens tenien fins ara.

Per aquesta raó, després d'un llarg període assumint, creiem necessari replantejar la estructura actual del Secretariat amb les línies que a continuació exposem:

1.- Descentralització; d'algunes coses portades fins avui pel Secretariat. D'aquesta manera podrem arribar a l'agilitat di mancion de direcció, coordinació més real, elaboració dels plans generals, etc.

Aquesta descentralització serà de dos tipus:

a.- Sectorial

1. Col.laborant al manteniment d'una petita oficina dedicada al teatre i cinema català.
2. Portant tot el projecte de formació nacional que analitzarem més endavant des d'un altre lloc.

b.- Territorial

Estructurant, organitzativament, el País amb - d'altres Secretariats. El Secretariat de Vàlència, que funciona des del passat mes de novembre revela la importància a molts nivells de creació d'aquestes oficines.

Cal dir que el Secretariat de València no deixa en cap moment la seva responsabilitat en el funcionament dels organs sectorials o territorials que depenguin d'ell.

2.- Consolidació de la infraestructura cultural

Tractem ara el tema - [illegible] - en el qual [illegible] entrem en noves relacions que condicionen més greument i durablement el futur de la cultura catalana.

Pensem que s'ha de fer a dos nivells:

A.- Augmentant al màxim el treball en tots els camps que suposen coneixement i difusió del català, - concretament al món escolar.

B.- Potenciant les bases de la cultura escrita per tal d'afermar el món intel.lectual català.

2.- Vertebració dels grups de "Cultura Catalana".

Es tracta de decidir una línia concreta a través de la qual i per la qual, puguin organitzar-se i responsabilitzar-se determinats nuclis d'arreu del País.

Aquest intent d'organitzar grups-cèl.lules-comunicacions amb responsables i amb treballs concrets, serà, si aconseguim rebrir, d'una especial utilitat per al futur.

4.- Formació nacional.

Hom pot constatar, després del que hem dit a grans trets informe, la importància de clarificar les idees tant teòriques com pràctiques dels catalanistes més desperts - d'arreu del País, donant-los unes línies mínimes d'actuació no solo per a un futur immediat, sinó també a llarg termini.

El projecte més important en aquest camp consistiria en donar una curseta als possibles participants dels grups que ens han referit en la primera part d'aquest informe.

Aquesta donaria l'ocasió de fer aquesta curseta i del seu funcionament.

També veu, també, el que podria ésser la participació valenciana d'aquesta a la Universitat de Verão.

El Consell de Cultura Catalana podria fer un objectiu real i valuós del qual, a poc a poc, potencialment, -participarien aquests grups.

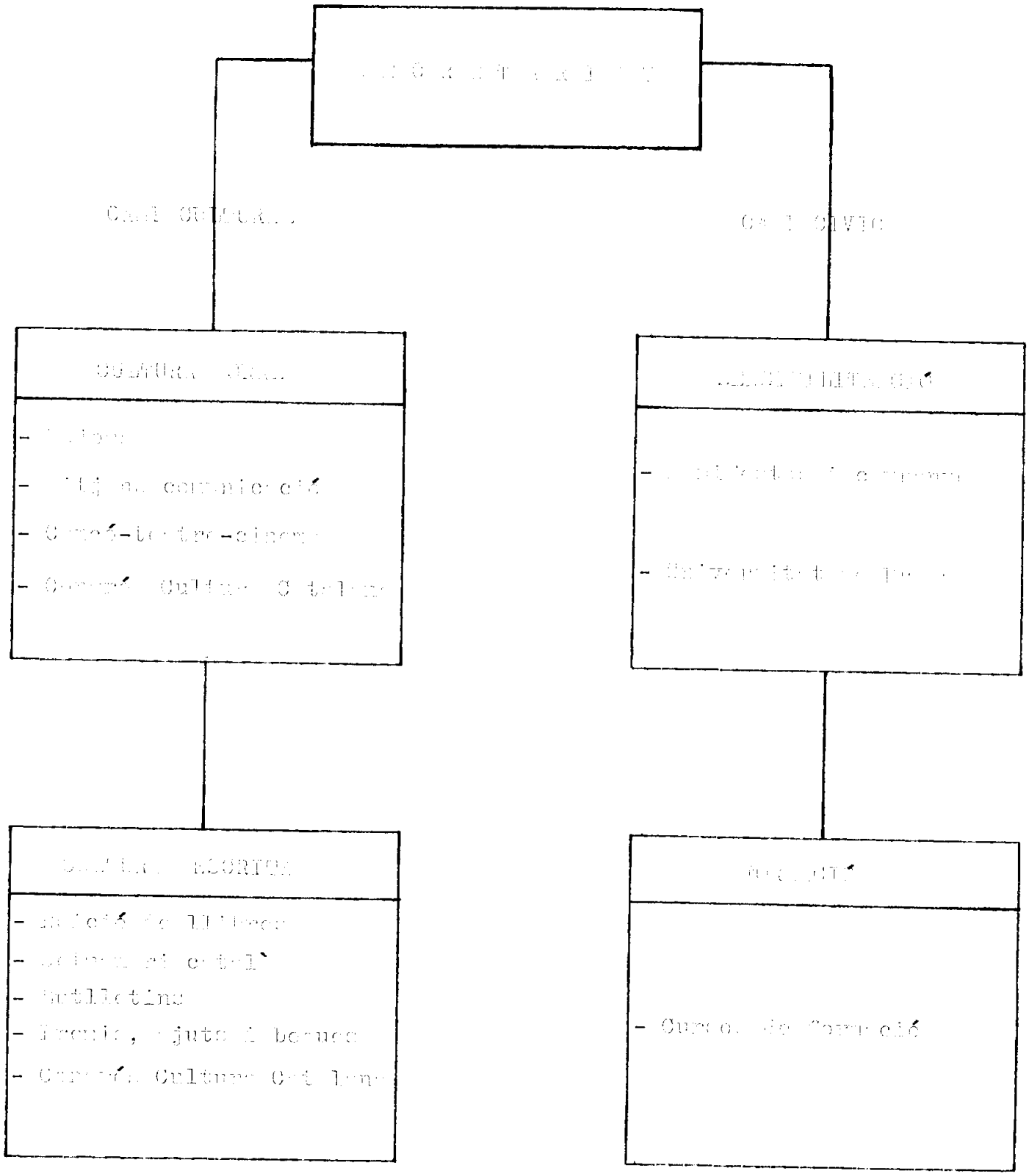

42

3.6. Creació d'un laboratori de cultius

3.7. Planificació del Departament de cultius de la Universitat de València

3.8. Butlletí del Departament de l'Ensenyament de l'Horta

DETALL DE L'ORGANIGRAMA.

Per fer més detallat l'organigrama de la pàgina anterior, desplegarem, ara, les activitats en les que s'ha de formar o d'altra hi treballa el Secretariat.

Subratllem només aquelles que encara no s'han iniciat, però que hom podria fer-ho en un altre període posterior.

ESTRUCTURA DE FUNCIONAMENT.

1. Descentralització Sectorial
   1.1. Oficina creació i centre i ciència
   1.2. Oficina currer de formació nacional

2. Descentralització Territorial
   2.1. València
   2.2. Gandia

ACTIVITATS.

3. IDIOMA
   3.1. Ritme d'aprenentatge d'introducció del català a l'escola
   3.2. Inici moviment escolar en català
   3.3. Formació de mestres
   3.4. Escola d'estiu
   3.5. Accessoris didàctics del català
   3.6. Creació d'un laboratori de català
   3.7. Planificació del Departament de Català de la Universitat de València
   3.8. Consell del Secretariat de l'ensenyament de l'idioma.

3.9. Nova Escolta del País Valencià

3.10. Edició de textos escolars

3.11. Biblioteques escolars

3.12. Edicions de la Premsa Catòlica

3.13. La Delegació diocesana

3.14. Comissió interdiocesana

3.15. Delegació d'ensenyament col.legis religiosos

4. CONSOLIDACIÓ DEL MÓN INTEL=LECTUAL CATALÀ

4.1. El problema de la edició de llibres

4.2. Noves línjuts per a estudiosos

4.3. Creació d'una novel.lística moderna al País Valencià

4.4. Premis Octubre.

5. CATALANITZACIÓ DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

5.1. El problema de la radio

5.2. La premsa

5.2.1. Introducció d'un setmanari català

5.2.2. Edició d'un setmanari en català al P.V.

5.2.3. Butlletí notícies per a les publicacions del Principat

5.2.4. Pàgines en català a tots els diaris del País

6. LA CANÇÓ I EL TEATRE I EL CINEMA

6.1. Creació d'una oficina

6.2. Discografia

6.3. Festivals de teatre

6.4. Festivals de cançó

7. ANIMACIÓ CULTURAL CATALANA

7.1. Elaboració de manifestos "Culturals"

7.1. Creació pel nom de l'idioma i dels dialectes

7.2. Manifest dels "valencians"

8. CONGRÉS DE CULTURA CATALANA

9. ESTUDIS

9.2. Acolliment i informació de tots els premsa del País

9.3. Adició d'una guia de possibilitats legals a tots els grups culturals.

10. FORMACIÓ MAGISTERIAL VALENCIANA

10.1. Universitat de Prades

10.1.1. Participació de professors valencians

10.1.2. Secció "d'estudis valencians"

10.2. Cursos de formació magisterial

10.2.1. Estudi dels cursos

El País Valencià mancat, entre altres coses, d'un volum suficient de persones preparades d'una determinada manera per la problemàtica nacional, necessitat de la necessitat de d'entendre del catalanisme.

La manca de una clara i tenaç en contra la desinformació general, producte de molts anys de particular ritme i d'entendre de prejudicis antidemocràtics. Aquesta desinformació és, a més a més, reforçada per l'antitradicional fonedor del catalanisme entre nosaltres.

Per a millorar, dins de les possibilitats actuals, aquesta desinformació, tenim en marxa dos projectes, amb els següents objectius:

I.- Universitat Catalana d'Estiu.

Participació de 300 valencians.

II.- Cursos de Formació Nacional.

300-1000 persones formades de manera permanent a través d'un any aproximadament.

Durant els primers anys d'existència de la UCE, a penes hi existien valencians. El 1974 i per primera vegada, un total de 125 valencians foren presents a Prades.

L'objectiu d'enguany -sempre que tothom sumant esforços- serà la integració, a tots els nivells dintre de la Universitat de Prades, dels valencians. Per a conseguir-ho:

I.- Participació de 200 valencians, dels quals uns 200 serien part de comunitats i un contingent de la ciutat de València, estudiants universitaris.

II.- Creació d'una secció de formació nacional, orientada a la part més pràctica dels alumnes valencians que vinguin a Prades. Un d'aquests seminaris electrònics, nocturns, i diferents tallers de qüestions generals (coincidents amb el temps que més endavant exposem). Aquestes tasques els portaran a reflectir la personalitat nacional de tal manera que implicació al País Valencià dintre d'ells.

III.- Assistència d'uns 25 professors de la Universitat de València, Centre Universitari de Castelló i del Centre d'Estudis Universitaris d'Alacant, interessats dintre de les respectives seccions.

IV.- Quatre espectacles -cinema i teatre- per a representats per grups del País Valencià.

V.- Contribució amb vuit persones per treballar en les diferents burocràtiques generals de la Universitat.

VI.- Organització pública de debats sobre el problema nacional català al País Valencià i el problema global dels Països Catalans. Aquest tema tractat per valencians pot tenir un gentil arreglat el conjunt de catalans que hi vulguin participar a la U.C.E.

PROJECTE PER ELS CURSOS DE SENSIBILITZACIÓ I INICIACIÓ A LA PROBLEMÀTICA DELS PAÏSOS CATALANS.

L'intent, com hem dit abans, consistirà a fer arribar mitjà d'unes 800-1000 persones a través d'un any.

Aquestes 800-1000 són, segons els nostres càlculs, els estudis dirigents -a distints nivells- dels grups de "Cultura Catalana" als quals hem fet referència en la part primera d'aquest informe.

Aquests cursos s'han experimentat ja amb moltes grups -d'unes 15-20 persones- de formació diverses, i ens vent donat uns resultats teòrics i principalment pràctics utilíssims.

1 - OBJECTIUS.

1.- Ha tractat d'incidir sobre les persones i grups del País Valencià, que van descobrint la problemàtica existent a un nivell notablement inferior, per tal d'accelerar aquesta conscienciació cap a un plantejament nacionalista.

2.- La missió dels cursos serà doble: per un costat desenvolupar una tasca teòrica, d'adoctrinament si es vol, dintre d'uns marcs científics i objectius, respecte al plantejament del nostre nacionalisme. Per altra banda, facilitar un alliberament ideològic personal, que tal de treballar dins del món de la societat actual. Aquesta doble missió explica per què es estructuren els cursos en "conferències teòriques" i "converses lliures".

3.- No es tracta, però, de fer un curs de partit. Del que es tracta és de conscienciar als joves catalanistes que hi ha dintre del País Valencià, en una línia nacionalista, però sense maniobres ni tasques proselitistes que empobreixen l'estructura dels cursos amb plantejaments polítics determinats. Per la supervivència dels cursos, és bo que siguem neutrals respecte a les grups polítics concrets.

4.- Altra cosa és, i fóra de desitjar, que els cursos provoquen la constitució de grups que adquireixen l'compromís tant per dur a terme activitats concretes, com per anar profundint en les qüestions plantejades; conseqüentment no hauríem desvincular-se de la marxa dels cursos.

PRIMERA PART: Tema: "Qüestions polítiques, socio-religioses i culturals sobre el País".

Problemes a tractar:

Tema I .- Conceptes generals de teoría política: Democràcia/Dictadura; Democràcia formal/Democràcia real; La divisió de poders; Les classes socials; Estat i Nació; Autonomia, autodeterminació, estatut, etc.

Tema II .- Síntesi històrica dels Països Catalans.

Tema III.- Especial referència al procés estatutari de la Segona República.

Tema IV.- El problema de la llengua i cultura: Història de la qüestió i situació actual. Oficialitat com a meta.

SEGONA PART: "Converses lliures". Es tracta de provocar un converses informal sobre diverses qüestions: polítiques, socio-religioses, anecdòtiques socio-lingüístiques, política local, eventualment remarcant qüestions que hagen quedat pendents en la sessió anterior... Pot convergir com a un alliberament ideològic dels estudiants.

TERCERA PART: Tema: "Qüestions contemporànies i socio-lògiques, i perspectives de futur".

Problemes a tractar:

Tema V .- Els problemes contemporanis dels Països Catalans.

Tema VI .- Les classes socials, davant el problema nacional.

Tema VII.- El País Valencià i els Països Catalans.

[illegible] PART: "converse lliure". Conclusions. [illegible]
i [illegible] activitats paral·leles.

SÍNTESI HISTÒRICA DELS PAÏSOS CATALANS DES DEL SEGLE XIII

1.- La constitució del Regne de València i l'esplendor medieval.

1.1.- La fundació del Regne.- Feudalisme creixent i burgesia catalana: l'intent d'equilibri.

1.2.- L'expansió catalana al Mediterrani: Làtzio, Sicília, Grècia: La Commonwealth catalana.

1.3.- L'esplendor de la cultura catalana al s. XV: Lorca, Martorell, Jordi de Sant Jordi...

1.4.- La decadència de Barcelona i l'ascensió de València a la capitalitat catalana.

2.- L'època dels Austries.

2.1.- L'arrencada de l'imperialisme castellà: la creixent importància polític-comercial de l'Atlàntic.

2.2.- L'identificació de Castella amb la monarquia catòlico-papista dels Austries: el començament de la marginalització dels Països Catalans.

2.3.- La crisi interna: Les Germanies a València i Mallorca.- Les conseqüències polítiques, socials i culturals: l'assimilació de les classes privilegiades.

2.4.- Els moriscos: conseqüències de l'expulsió. La debilitat del País davant l'assimilisme castellà. La resposta al Principat: la Guerra dels Segadors.

2.5.- L'inici de la recuperació dels Països Catalans: el neo-foralisme. La ruptura amb la monarquia castellana: la Guerra de Successió.

3.- El segle XVIII: entre la pròpia reivindicació i la dependència política.

3.1.- Conseqüències de la derrota militar: la pèrdua de

l'autonomia. El triomf de l'assimilisme castellà.

3.2.- La recuperació econòmica. El canvi demogràfic. La seda. Els inicis de la industrialització: problemes generals.

3.3.- L'esclat cultural. La il.lustració al Principat i al País Valencià: els contactes intel.lectuals.- El redescobriment de la llengua i la cultura nacionals.

3.4.- La crisi de finals de segle. La contracció econòmica. Les revoltes comuneres. La lluita anti-feudal. La guerra del francés.

4.- El segle XIX: la societat de classes.

Les grans transformacions de l'economia.- La industrialització a Barcelona.- Els problemes de la no industrialització valenciana.- Les conseqüències socials i polítiques: les noves classes dominants.- La dissimilitud i el seu comportament històric.

ELS INTENTS AUTONOMISTES

1.- La vessant popular-autonomista del carlisme al País Basc i als Països Catalans.

2.- La tradició federalista catalana.

2.1.- Les "Bases para la Constitución Federal de la Nación Española y para la del Estado de Cataluña", - de V. (1868).

2.2.- La persistència dels lligams dels Països Catalans: El Pacte de Tortosa (1869).

3.- Consideracions sobre la Renaixença i sobre les noves implicacions polítiques.- El naixement del catalanisme polític i la ruptura amb el sistema polític de la Restauració.- La negativa de la classe dominant valenciana: el nucursalisme.

4.- Lliga Catalana: el canvi històric de 1917.- L'enbrancida del catalanisme d'esquerra.- Evolució del Valencianisme - polític.

5.- L'Estatutisme.- El projecte de Núria.- La República Catalana de Macià.- L'Estatut retallat de 1932.- El 6 d'Octubre.

6.- Els projectes valencians d'Estatut.- Dreta i esquerra davant l'Estatut Valencià.

7.- Reflexions finals sobre l'actualitat.- Advertiment sobre l'espanyolisme de la dreta, i de certes esquerres.- Necessitat de una política catalana.

TEMA IV.- EL PROBLEMA DE LA LLENGUA I CULTURA.

I .- Incorporació del País Valencià a l'àrea cultural i lingüística catalana. Àrea de la llengua.

II.- Situació lingüística fins a la Germania. Una primera època de la literatura catalana.

III.-La Germania (1519-1521). Contrallenguatge de la noblesa. El menyspreu del català com a llenguatge del regne. Contrallenguatge literari.

IV.- La Guerra de Successió i el Decret de Nova Planta. Decadència de la legislació privativa. Conseqüències idiomàtiques de la victòria borbònica. Literatura popular i religiosa.

V .- La Renaixença. Factors distintius del Principat, les Illes i el País Valencià. Els Jocs Florals de la Reina i el País Valencià. La recepció de la Renaixença.

VI.- El segle XX. El moviment d'institucions, el Primer Congrés Polític Valencianista (Valencia Nova, l'Associació Regionalista Valenciana, Joventut Valencianista, etc.). Idees sobre l'ofici literari. L'ortografia i les formes ortogràfiques (1917). El català en els diversos projectes d'Estatut valencià. El català al Principat fins a l'ensorrament de la Guerra Civil, amb menció especials sobre el període autonòmic.

VII.-L'ensorrament de la Guerra Civil (1939). Eliminació de la cultura, persecució de la llengua (presó, exili interior, el Principat, el País Valencià i les Illes). Moment de la recuperació catalanista. Recepció i vernacles i de resistència. La situació actual.

VIII.-La llengua com a factor de la consciència nacional. Llengua no oficial i llengua oficial. Estatut de la llengua catalana. Necessitat de superar la situació actual. La llengua a tots els nivells de l'ensenyament, a les institucions públiques i privades, als mitjans de comunicació.

2.1.7.- ELS PROBLEMES ECONÒMICS DELS PAÏSOS CATALANS

1.- Desvertebració de l'economia nacional dels Països Catalans

1.a.- Importància del marc jurídic de l'Estat: invalidació de la nostra economia i trencament del sector econòmic nacional per una "frontera" interna estatal.

1.b.- Manca d'institucions, també, a nivell nacional: cessació de la Generalitat-Nord, el Principat, les Illes i el País Valencià.

2.- Guerra a través de la nostra història.

2.a.- Germanies i refeudalització al País Valencià (segle XVI) i les Illes.

2.b.- Pau dels Pirineus (segle XVII); segregació de la Catalunya-Nord: col·lapse econòmic immediat.

2.c.- Expulsió dels moriscos: devastació feudalitzant (segle XVII).

2.d.- Guerra de independència del Principat: afonament del País Valencià, i les Illes com a "mal menor". Pèrdua de la guerra. Repoblació i colonització dels darrers nuclis.

2.e.- Decret de nacional per a la Països Catalans al Sud dels Pirineus: pèrdua de la guerra contra el borbó. Decrets de Nova Planta. Castellanització jurisdiccional.

3.- Segles XVIII i XIX.

3.a.- Revitalització econòmica al Principat i al País Valencià durant el segle XVIII.

3.b.- Obertura dels ports d'Alacant i Barcelona pel comerç amb l'amèrica del Tractat Castellà.

3.c.- Amortitzament de les possibilitats industrialitzadores en certes comarques: al Barcelonès, les de la "Conca del Llobregat", el Vallès, l'Alcoià, les de la Conca del Vinalopó, l'Horta...

3.6.- Predomini territorial de l'economia [illegible] Països Catalans.

4.- Revisió de quan mitificacions comercialistes.

4.a.- Lliure-canvi i proteccionisme als Països Catalans: el lliure-canvi i les exportacions del Principat i el proteccionisme i les de País Valencià, un fet diferencial.

4.b.- La "unitat i complementarietat" de les economies dels Països Catalans, un accessori comercialista per a la unitat nacional, que no ho és.

5.- Les classes socials i llurs tradicions comercialistes.

5.a.- Enfrontament entre les diverses classes socials locals dels Països Catalans: mirada històrica dels grups d'escriptors.

5.b.- El moment espanyol, objectiu de les classes dominants: espanyolisme polític i espanyolisme econòmic en els plantejaments polítics.

6.- Experiències d'economia col.lectiva als Països Catalans.

6.a.- La política econòmica de la Generalitat.

6.b.- El cas de les col.lectivitzacions agràries.

7.- Comerç i [illegible] .- L'exportació d'una indústria exportadora.

7.a.- El cas del País Valencià: característiques del creixement industrial, burgesia i multinacionals.

7.b.- Perenvolupament del turisme i el seu paper com a font de l'acumulació industrial a les Illes.

7.c.- La feblesa industrial a Catalunya-Nord: característiques estructurals i indústria colonial. L'alternativa industrial front a la política turística.

8.- Anàlisi financera.

8.a.- Creixement de la banca espanyola.

8.b.- Fugides de capitals.

2.c.- Programmation coïncidentielle.

3.- Etat actuel de l'Assiô.

3.a.- La Crise agraire.

3.b.- Croissance industrielle.

3.c.- Options de la petite bourgeoisie front à capital - monopoliste.

TEMA VI.- LES CLASSES SOCIALS, DINAMISME EN PROCÉS D'ALLIBERAMENT NACIONAL.

Cal distingir:

A.- Nacionalisme "totalitari", nacionalisme, internacionalisme: nació-unitat superior, intermedis de classe, etc.

B.- Consciència nacional "normal": de pertànyer a col.lectivitat definida (Catalunya, Euskadi ...) i oprimida.

C.- Nacionalisme d'alliberament nacional: alliberament d'un poble, antiimperialista, liquidant per l'arrencada.

I considerar que:

- Nacionalisme tipus "A" intenta aprofitar-se de tipus "B" (més normalment de "C") per a les seves intencions ("usar per a" lluita de classes, intenta desviar-la cap a burgesia i de l'alliberament nacional).

- Les classes dominants en nacions oprimides són sempre (classes pròpies) vacil.lants (més burgesia, menys burgesia) i per tant difícilment poden encapçalar nacionalisme "C". Les classes dominants poden arribar-se a identificar amb el poble (a vegades ho estan) si el retrocés històric és molt fort i es desenvolupament; només si no interessa determinadament això, cap és la seva opció.

- Generalment les classes dominants de nació oprimida busquen influir (per tal d'aprofitar) l'abast progressor, i també identifiquen-se amb les classes dominants d'aquest.

... ...

La consciència nacional és necessària per tal d'identificar la pròpia col.lectivitat-poble en procés d'alliberament (Cuba sí, granuja no; Vietcong = patriotes, etc.).

Arribé:

- reducció consciència pot ser només "ambigua" (percepcions esbiaixades, prejudicis...), i fins i tot arribar

[illegible] per alienació [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per propaganda [illegible] [illegible].

- Internament la consciència "malfeta" (l'alienació de la massa, l'auto-identificació amb l'home) [illegible] l'alliberament.

- La "consciència massa" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

TEMA VII.- PAÏS VALENCIÀ - PAÏSOS CATALANS.

- Factors d'identitat:

  - Continuïtat de territori: no hi ha cap "frontera" que la trobi administrativa.

  - Origen de la població: immigració d'un nucli originari, procés de poblament (repoblació d'Jaume I). I per tant,

  - allò que és valencià és definit per les seves característiques objectives actuals: cognoms "característics", llengua, ...

  - Pluralisme global en evolució històrica.

... ...

- Reconeixement a "factors diferencials":

  - Divisions polític-administratives: cap coincidència i superestructurals (també com hem vist les "consciències provincials", si no)

  - Diferències d'estructura econòmica: no existeix P.V. i Principat com a blocs oposats, sinó estructures. I no es conjunt més endavant.

  - Diferències d'estructura social: cap classe burgesa, com i de ritme més o menys accelerat (burgesia del Principat -Barcelona- és més forta i més antiga que la classe destacada). Però, certes diferències existeixen entre regions de València més, dins l'interior de les regions.

  - "Consciències" diferents: efecte de procés polític, i d'origen superestructural (aprofitats i emplotats per Estat i grups valencians burgesos més lligats). Els factors d'identitat objectiva poden determinar la identitat conscient. Passar de les minories actives (l'existència d'aquestes minories és ja un punt).

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
	EL BAIX VINALOPÓ:				
1	Crevillent	17.172		X	
2	ELX	123.716	X		
3	Guardamar	4.540			X
4	Santa Pola	9.196		X	
5	L'ALACANTÍ:				
5	Agost	3.443		X	
6	Aigües de Busot	480			X
7	ALACANT	161.540	X		
8	Busot	699			X
9	El Campello	6.017			X
10	Lutxamel	5.372	X		
11	Sant Joan d'Alacant	7.279			X
12	Sant Vicent del Raspeig	16.222			X
13	La Torre de les Maçanes	900			X
14	Xixona	6.000	X		
	LES VALLS DEL VINALOPÓ:				
15	L'Alqueny	1.589			X
16	El Fondó de les Neus	1.662			X
17	El Fondó dels Frares	556			X
18	Monòver	10.482	X		
19	NOVELDA	17.272	X		
20	Petrer	17.709	X		

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
21	El Pinós de Nonòver	5.101		X	
22	La Romana de Tarafa	2.006			X
	LA MARINA BAIXA:				
23	L'Alfàs	2.635			X
24	Altea	8.959		X	
25	Benierdà	305			X
26	Benidorm	14.094	X		
27	Benifató	166			X
28	Benimantell	500			X
29	Benissa	5.665		X	
30	Bolulla	456			X
31	Callosa d'En Sarrià	6.200	X		
32	Calp	3.400		X	
33	El Castell de Guadalest	221			X
34	Confrides	516			X
35	Finestrat	1.149			X
36	La Nucia	2.073		X	
37	Orxeta	460			X
38	El Poblenou de Benitatxell	1.503			X
39	Polop	1.700			X
40	Relleu de la Marina	1.309			X
41	Sella	913			X
42	Senija	510			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
43	Tàrbena	1.054			X
44	Teulada	3.043		X	
45	LA VILA JOIOSA	18.456	X		
	LA MARINA ALTA:				
46	Alcalà de la Jovada				X
47	Alcanalí	689			X
48	L'Atzúvia	1.164	X		
49	Benidorbeig	1.202		X	
50	Benidoleig	714			X
51	Benigembla	542			X
52	Benimeli	379			X
53	Castells de Serrella	797			X
54	DÉNIA	16.483	X		
55	Ebo	510			X
56	Gata	4.496	X		
57	Llíber	417			X
58	Murla	457			X
59	Ondara	4.006		X	
60	Orba	1.193		X	
61	Parcent	669			X
62	Pedreguer	5.221	X		
63	Pego	9.083	X		
64	El Ràfol d'Almúnia	440			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
65	Sagra	51?			X
66	Sanet i els Negrals	581			X
67	Setla-Lirarosa i Miraflor	1.02?			X
68	Tormos	214			X
69	La Vall de Gallinera	1.107			X
70	La Vall de Laguar	1.261			X
71	El Verger	?.?89	X		
72	Xàbia	7.150		X	
73	Xaló	1.816			X
	EL COMTAT:				
74	Agres	689			X
75	Alcolecja	445			X
76	Alcosser	184			X
77	Alfafara	462			X
78	Almudaina	225			X
79	L'Alqueria d'Asnar	549			X
80	Balones	254			X
81	Benasau	240			X
82	Beniarrés	1.712			X
83	Benillobe	1.197			X
84	Benillup	102			X
85	Benimarfull	421			X
86	Benimassot	157			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
87	Billenet[illegible]				X
88	COCENTAINA	10.[illegible]28		X	
89	F[illegible]gec[illegible]	234			X
90	Famorc[illegible]	170			X
91	Gaianes	436			X
92	Gorga	356			X
93	Muro del Comtat	4.895		X	
94	L'Orxa	1.032			X
95	Planes de la Baronia	1.060		X	
96	Quatretondeta	294			X
97	Tollos	108			X
	L'ALCOIÀ:				
98	ALCOI	61.061	X		
99	Banyeres de Mariola	6.100	X		
100	Benejama	2.095	X		
101	Benifallim	184			X
102	Bi[illegible]r	3.024		X	
103	El Campet	510		X	
104	La Canyada de Biar	1.128			X
105	Castella	5.799			X
106	Ibi	15.166		X	
107	Onil	5.155			X
108	Penàguila	611			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
109	Tibi	1.04?			X
	LA VALL D'ALBAIDA:				
110	Agullent	1.709		X	
111	Aielo de Malferit	?.24C		X	
112	Aielo de Rugat	255			X
113	Albaida	5.230		X	
114	Alfarrasí	1.104		X	
115	L'Alforí				X
116	Atzeneta d'Albaida	1.164			X
117	Bèlgida	742			X
118	Bellús	421			X
119	Benigànim	?1?			X
120	Benicolet	522			X
121	Benigànim	4.466			X
122	Benisoda	278			X
123	Benissuera	238			X
124	Bocairent	4.624		X	
125	Bufali	3?5			X
126	Carrícola	52			X
127	Castelló de los Genets	?.0?0			X
128	Cu desoúquics	360			X
129	Llutxent	?.2?4			X
130	Montaverner	1.615			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
131	Montitxelvo	667			X
132	L'Olleria	5.703			X
133	ONTINYENT	23.685	X		
134	Otos	542			X
135	El Palomar	590			X
136	Enet	296			X
137	La Pobla del Duc	2.551			X
138	Quatretonda	2.423			X
139	El Rafol de Salem	527			X
140	Rugat	365			X
141	Salem	614			X
142	Sant Pere d'Albaida	85			X
143	Terreteig	254			X
	LA SAFOR:				
144	Ador	1.360			X
145	Alfauir	397			X
146	Almisera	305			X
147	Almoines	1.982		X	
148	L'Alqueria de la Comtessa	1.601			X
149	L'Alqueria de Guardamar	109			X
150	Barx	956		X	
151	Bellreguard	3.545	X		
152	Beniarjó	1.524		X	

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
153	Benifairó de Valldigna	1.641			X
154	Beniflà	165			X
155	Benirredrà	950			X
156	Castellonet	93			X
157	Daimús	1.277			X
158	La Font d'En Carròs	3.225	X		
159	GANDIA	36.348	X		
160	Llocnou de Sant Jeroni	725		X	
161	Miramar	1.046			X
162	Oliva	17.845	X		
163	Palma de Gandia	1716			X
164	El Grau de Gandia			X	
165	Palmera	570			X
166	Piles de Mar	1.950			X
167	Potries	1.101			X
168	Rafelcofer	1.421			X
169	El Real de Gandia	1.874			X
170	Ròtova	1.423			X
171	Simat de Valldigna	3.472		X	
172	La Vall de Tavernes	15.188		X	
173	Villalonga de la Safor	3.499	X		
174	Xeraco	3.613	X		
175	Xeresa	2.089		X	

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
	LA RIBERA BAIXA:				
176	Albalat de la Ribera	3.551	X		
177	Almussafes	3.762		X	
178	Corbera de la Ribera	3.255	X		
179	Cullera	15.736		X	
180	Favara de la Ribera	1.641			X
181	Fortaleny	940			X
182	Llaurí	1.716			X
183	Polinyà de la Ribera	2.991			X
184	Riola	1.597		X	
185	Sollana	4.030		X	
186	SUECA	21.500	X		
	LA RIBERA ALTA:				
187	Alberic	8.926	X		
188	Alcàntera	1.274			X
189	L'Alcúdia de Carlet	8.151	X		
190	Alfarb	1.249		X	
191	Algemesí	23.249	X		
192	Alginet	10.357	X		
193	ALZIRA	34.082	X		
194	Antella	1.797			X
195	Benicixida	651			X
196	Benifaió	10.185		X	

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
197	Benimodo	1.707		X	
198	Benimuslem	604		X	
199	Carcaixent	18.971		X	
200	Càrcer	2.200			X
201	Carlet	12.125	X		
202	Castelló de la Ribera		X		
203	Catadau	1.940			X
204	Cotes	467			X
205	L'Énova	1.505			X
206	Gavarda	1.265			X
207	Guadassuar	5.213		X	
208	Llombai	1.970			X
209	Manuel	2.825			X
210	Massalavés	1.581			X
211	Montroi	1.322			X
212	Montserrat d'Alcalà	2.272	X		
213	La Pobla Llarga	4.292			X
214	Rafelguaraf	2.140			X
215	Real de Montroi	1.604			X
216	Sollent de Xàtiva	560			X
217	Sant Joan de l'Énova	408			X
218	Senyera	758		X	
219	Sumacàrcer	1.640			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
220	Torís	3.847			X
	LA COSTERA:				
221	L'Alcúdia de Crespins	3.926		X	
222	Barxeta	1.146		X	
223	Canals	9.060	X		
224	Cerdà	261			X
225	Estubeny	185			X
226	La Font de la Figuera	2.693		X	
227	El Genovés	1.867			X
228	La Granja de la Costera	506			X
229	Llanera de Ranes	1.046			X
230	Llocnou d'En Fenollet	636			X
231	La Llosa de Ranes	3.186		X	
232	Moixent	3.892		X	
233	Montesa	1.211		X	
234	Novetlè	746			X
235	Rotglà i Corberà	1.092			X
236	Torrella de la Costera	216			X
237	Vallada	2.552	X		
238	Vallés de la Costera	180			X
239	XÀTIVA	22.152	X		
	L'HORTA:				
240	Alacuàs	20.078	X		

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
241	Albal	7.203		X	
242	Albalat dels Sorells	3.063			X
243	Alboraia	10.000		X	
244	Albuixec	2.641			X
245	Alcàsser	5.423			X
246	Aldaia	16.565		X	
247	Alfafar	17.000		X	
248	Alfara del Patriarca	2.777		X	
249	Almàssera	4.713			X
250	Benetússer	10.620		X	
251	Benimarrell	1.044			X
252	Borrepóc i Mirambell	1.754		X	
253	Burjassot	24.715	X		
254	Catarroja	15.703		X	
255	Foios	4.620		X	
256	Godella	5.702		X	
257	Llocnou de la Corona	144			X
258	Manises	20.342		X	
259	Massalfassar	1.506			X
260	Massamagrell	8.985			X
261	Massanassa	6.010		X	
262	Meliana	7.308		X	
263	Misleta	20.958		X	

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
264	Montcada de l'Horta	13.662		X	
265	Museros	3.016			X
266	Paiporta	11.825			X
267	Paterna	22.944		X	
268	Picanya				X
269	Picassent	11.143		X	
270	La Pobla de Farnals				X
271	Puçol			X	
272	El Puig de Santa Maria	4.497			X
273	Quart de Poblet	21.155			X
274	Rafelbunyol	4.315			X
275	Rocafort de Campolivar	2.200		X	
276	Sedaví	5.681		X	
277	Silla	11.280	X		
278	Tavernes Blanques	4.692	X		
279	Torrent de l'Horta	39.724	X		
280	VALÈNCIA	653.690	X		
281	La Venta d'Emperador	167			X
282	Vinalesa	2.200			X
283	Xirivella	20.063	X		
	EL CAMP DE TÚRIA:				
284	Benaguasil	8.524		X	
285	Benissanó	1.434			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
286	Bétera	8.046		X	
287	Casinos	2.365		X	
288	L'Eliana	2.362		X	
289	LLÍRIA	11.323	X		
290	Nàquera	1.267			X
291	Olocau de Carraixet	576			X
292	La Pobla de Vallbona	5.626	X		
293	Riba-roja de Túria	7.350		X	
294	Serra de Portaceli	1.671			X
295	Vilamarxant	4.146			X
	EL CAMP DE MORVEDRE:				
296	Albalat dels Tarongers	620			X
297	Alfara de la Baronia	699			X
298	Algar	509			X
299	Algímia de la Baronia	915			X
300	Benavites	671			X
301	Benifairó de les Valls	1.742			X
302	Canet d'En Berenguer	1.143			X
303	Estivella	1.181			X
304	Faura	2.691		X	
305	Gilet	1.020		X	
306	Petrés				X
307	Quart de les Valls	1.127			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
306	Quartell	1.266			X
309	SAGUNT	46.814		X	
310	Segart	145			X
311	Torres Torres	420			X
	LA PLANA BAIXA:				
312	Alfn	209			X
313	L'Alcúdia de Veo	370			X
314	Almenara	4.302		X	
315	Artana	2.165			X
316	Betxí	4.130	X		
317	BORRIANA	22.819	X		
318	Eslida	910		X	
319	Fondeguilla	969		X	
320	La Llosa de la Plana	887			X
321	Moncofa	3.208		X	
322	Nules	9.915	X		
323	Onda	15.635	X		
324	Ribesalbes	1.451			X
325	Suera	640			X
326	Tales	916		X	
327	La Vall d'Uixó	24.446	X		
328	Vila-real	24.616	X		
329	La Vilavella	3.179			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
330	Xilxes	1.991		X	
	LA PLANA ALTA:				
331	Almassora	13.500	X		
332	Bell-lloc del Pla	1.172		X	
333	Benicàssim	2.789			X
334	Borriol	2.495			X
335	Cabanes de l'Arc	3.065			X
336	CASTELLÓ DE LA PLANA	97.308	X		
337	Les Coves de Vinromà	2.397			X
338	Orpesa	1.600			X
339	La Pobla de Tornesa	542		X	
340	La Serra d'En Galceran	1.507			X
341	La Torre dels Domenges	404			X
342	Torreblanca	4.276		X	
343	La Vall d'Alba	2.321			X
344	Vilafamés	3.029			X
345	Vilanova d'Alcolea	1.095			X
	L'ALCALATÉN:				
346	L'ALCORA	7.166		X	
347	Atzeneta del Maestrat	1.974			X
348	Benafigos	503			X
349	Costur	569			X
350	Figueroles d'Alcalatén	570			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
351	Llucena	2.199			X
352	Les Useres	1.600			X
353	Vistabella del Maestrat	1.217			X
354	Xodos	354			X
	L'ALT MAESTRAT:				
355	ALBOCÀSSER	1.912		X	
356	Ares del Maestrat	674			X
357	Benassal	1.767		X	
358	Catí	1.130			X
359	Culla	1.555			X
360	La Serratella	241			X
361	Tírig	679			X
362	La Torre d'En Besora	296			X
363	Vilafranca del Maestrat	3.523			X
364	Vilar de Canes	295			X
	EL BAIX MAESTRAT:				
365	Alcalà de Xivert	4.349	X		
366	Bel				X
367	El Bellestar	130			X
368	Benicarló	14.495		X	
369	El Boixar	2[illegible]			X
370	Càlig	1.910			X
371	Canet lo Roig	1.425			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
372	Castell de Cabres	68			X
373	Cervera del Maestrat	1.089			X
374	Comatxà	37			X
375	Freses	45			X
376	La Jana	1.271			X
377	Perfecta	2.689			X
378	La Pobla de Benifassà	325			X
379	Rossell	1.545			X
380	La Salzadella	1.104			X
381	Santa Magdalena de Polpis	804			X
382	Sant Jordi del Maestrat	702			X
383	Sant Mateu del Maestrat	2.255		X	
384	Sant Rafel del Maestrat	550			X
385	Traiguera	1.839			X
386	VINARÒS	14.644	X		
387	Xert	1.437			X
	ELS PORTS:				
388	Castellfort	556			X
389	Cinctorres	850			X
390	Forcall	961			X
391	Herbers	226			X
392	Mortella	87			X
393	La Mata de Morella	290			X

Num.	COMARCA: - P o b l a c i o n s -	Habitants	A	B	C
394	MORELLA	3.664	X		
395	Olocau del Rei	328			X
396	Palanques	72			X
397	Portell de Morella	518			X
398	Sorita	246			X
399	La Todolella	281			X
400	Villibona	250			X
401	Villores	185			X
402	Xiva de Morella	155			X

II - CONCLUSIONS.

Concretant el que venim dient, assenyalem les següents notes predominants:

1.- Interès: Només l'edició de València (1511) - d'entre les 4 més antigues- va aconseguir més de 100 pàgines de text foli a foli. S'ha de tenir en compte que el comte Arnau del petit només hi és des de dins, i un personatge de la història. Per altra banda, la versió més popular de la polèmica, és a dir, la que tots coneixem és la de Fra Antoni Canals.

2.- Publicacions: Les primeres versions es conserven, com és habitual, a l'edició de València. Però també les més difícils d'aconseguir i d'estudiar. L'edició - d'Alacant, per exemple, el títol de la qual -Conquista del Regne de València- ens dedica una pàgina i mig al tema.

3.- Llenguatge: La majoria ens ha arribat en - prosa utilitzant un llenguatge planer i entenedor. Hi destaquen: "entrellenchs", "tribulacions" "perdido" "rondos per el oro estalin" que ens - recorden als "oros de Bagdad" i similars, i no - hi ha cap efecte a nivell poètic.

4.- Possibilitat d'un cant recitat: La primera, - més, un fet que el diferencia de la resta, és la - versió en vers. Aquesta és l'única que - segueix estrictes (1312) en la seva versió - ver una possibilitat de ser cantada, en la present

-ser les conflictes polítiques com a [illegible] particulars del País Valencià- s'han resolt de manera d'alguna forma. La vox pels "drets històrics".- Alguna d'alguna forma" com la resta -com- ei front la de València- diuen- hi està [illegible] -en- provinciàlia en contra- contra, diferencialment l'article, [illegible] col·legi- constitucionals, contra [illegible] -en- ble, diferencial contra [illegible] Estatut.

La primera, fins i tot en [illegible] conflictes [illegible] -ents, els [illegible] ment perviscuts, [illegible] -lis- [illegible] -ol i els -ancelleriat tot el món polític nacional i -intel·lectual- la percebem més [illegible] -ble- ment molt més [illegible]. La tesi del "petit" [illegible] -tel·lectual entenedor pren [illegible], [illegible], [illegible], de [illegible].

III - ELS ANTICATALANISTES.

1.- Les persones.

Aquesta campanya ha estat protagonitzada per dos tipus de personatges, tots ells nascuts entre els anys 1915-1925:

a) el nucli del món oficial: Ramón Pascual Lahinosa Adrian Sancho Borja, José Ombuena Antiñolo, - - - - Ferrer Albera, José Barberà Armellos, Leon Herrero "Giner", Vicente Ramos, José Mª Aden, Fermín Juanto Manrique, entre d'altres.

b) trànsfugues "valencianistes": Antoni Igual Ubeda, Xavier Casp Vegar, Miquel Adlert Noguerol, Rafael - Villar. Aquest nucli d'antics catalanistes, deixen de ser-ho a primeries dels 60 per animadversió i gelosia a J. Fuster. Posteriorment han passat a un militant anticatalanisme, col.laborant, i passat-se al servei dels feixistes.

Alguns dades biogràfiques:

c) Personatges del món oficial.

José Ombuena Antiñolo: Periodista feixista. Fou redactor d'"Avance" (1939) "órgano de la tercera compañía de Radiodifución y Propaganda" fundat per Alfredo Sánchez Bella. El diari de les tropes d'ocupació fou després "Levante" (òrgan de Falange, i després del Movimiento) al qual passà Ombuena, que en serie redactor en cap. Director, des de 1958 de "Las Provincias", en substitució de Martí Dominguez Barberá, que cessà per pressions oficials. Membre d'una família en cuè no han manca els escriptors en cata-

l', ell no s' preocupà mai un moment per l'aspecte lingüístic de les seues "objectives" i "objectives" que ell mateix i els seus seguidors escorbaten, tant prop com es podia arribar a l'ideal.

José Ramón Pedrón: Periodista de l'època, director del "Jornal", diari vinculat del benestant i un dels mitjans més influents de la ciutat. Als seus editorials "Don Lope". Per a ell, "Valencià" és tot, el que es refereix en el context general de la vida [illegible] (abril 1879).

Vicente Boix: Historiador format a l'escola "romàntica" del cronista de València. Fill de la burgesia [illegible] d'un estil de "teoria" propi de "progrés" [illegible], entorn d'un peculiar estil d'"historicisme". Va escriure una Literatura valenciana, i col·laborà activament en diversos periòdics en defensa del "progrés" (liberal, lluny de l'obrerisme) en clau "regionalista". Per la seua manera de fer la història, "La Imparcial" no va tindre inconvenient a recollir els seus escrits, malgrat l'actitud política, contrària, del periòdic amb els seus col·laboradors ("La Imparcial" - "Boix").

Gabriel Boned Navarro: Membre del Cercle Literari (1859) i de l'Ateneu Valencià (1880) i de la Lliga Valenciana, [illegible] fundador del Centre Escolar Valencià. Suprimit [illegible]. Defensor de la [illegible] i [illegible] Valencià, [illegible] i col·laborador [illegible] diaris ministerials, com "La Correspondencia de España", [illegible] etc. Durant el període [illegible] Pío Gullón, formà part [illegible] de l'Ateneu [illegible] de novembre.

José de Cubas: Advocat, [illegible] valencià, regidor [illegible] de València. En una col·lecció [illegible] dels [illegible] en aquell [illegible] (entre [illegible] altres formes) en va narrar [illegible] les circumstàncies [illegible] "entre-nosaltres", als quals [illegible]: "Que "valencià"

no-parlantes", el bello idioma que como (sic) cultura propia y con rango de reino tiene la misma procedencia que el catalán en el antiguo lemosín y que se hablaba ya en Valencia con anterioridad a la Reconquista". (28 gener - 1975).

Ramon Pascual Espinosa:"Concejal" del tercer franquismo, presidente de la Junta Central Fallera i un dels qui més contribuïren -públicament almenys- a l'ofegament del III - Concurs de Pertra.

Joaquín Díez Pérez: Ponent d'Activitat Ciutadana de l'Ateneu Estudiantil de València, que s'ha distingit per les seves cartes en defensa de l'Ajuntament de València, contra els qui en critiquen la peculiar política urbanística i les obres marítimes de la ciutat. Seguint de Ramón Pascual Espinosa (vid. supra) i autor d'aquest feliç pensament: "Les cartes fortes que ens anomenen (sic) "país". Solo en conocuem un, Espanya, i València forma part d'ella gran Espanya." (per primer cop el català introduït en una carta en aquest TIT, 15 abril 1975).

Ramón Juanto Enríquez: Aragonès, segons d'Antonio Ubieto (catedràtic d'Història Medieval d'Espanya a la Universitat i anticatalanista conspicu, també aragonès). Col. laborador del ¿qué pasa?

b) [illegible].

Antoni Ignasi Janer: [illegible] (1920), [illegible] (1926-29) i [illegible]. [illegible] - [illegible], [illegible] - [illegible]. Després [illegible] - del Col.legi de Doctors i Lliçenciats, [illegible] [illegible].

Josep Maria Ferrer: Poeta, [illegible] "Lo Rat Penat" (1904), [illegible]. Col.laborà a [illegible], on hi escriví, [illegible] Joaquim Maria Puigcerver [illegible] (1921-). En la postguerra, [illegible] [illegible] entusiasta cultivador de rigma el trobar antic i [illegible], participà a diversos Jocs Florals de l'exili (Mèxic i Tolosa de Llenguadoc, 1950), etc. [illegible] "Valencianisme" i de Dret, on [illegible] [illegible] contra l'imperialisme del capitalisme i l'hegemonia de l'oligarquia [illegible]. Intervingué activament en la vida política [illegible].

Manuel Sanchis Guarner: [illegible], [illegible] "Lo Rat Penat", [illegible]. [illegible] [illegible]. Col.laborà [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] Lliçons de Valencià. Va ser [illegible], [illegible] [illegible]. Després [illegible] [illegible] Universitat [illegible].

1.- La cerimònia de l'acte.

La cerimònia és ben clara:

a) - Centren el foc sobre el [illegible] de l'empara de la llengua dels valencians: estàtuts, normes [illegible] (profundament [illegible] d'immobilisme i de progrés [illegible]).

) - [illegible] intervalunt, [illegible] l'[illegible], [illegible] entre el cert [illegible], tot l'[illegible] l'existència d'un [illegible] [illegible] - lisme entès en el [illegible] [illegible] nacli de valencianisme "[illegible]"

c) - Per [illegible] les [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] el [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

c) - [illegible] [illegible] [illegible]

IV - [illegible]

[illegible] "el entendimiento" [illegible] -ellos han podido [illegible] -ce el [illegible] lingüística, pueden [illegible] -nas breves conclusiones [illegible] -ción entre [illegible] .

[illegible], repetir una vez [illegible], que el [illegible] -ción del [illegible] -mente [illegible]. [illegible] -tal" por el [illegible] -ción [illegible] -ción del [illegible] -ción [illegible] -ción [illegible] -ción

1. El director de estudis i professors de la Facultat d'Econòmiques.

2. El director de estudis i professors de la Facultat de Dret.

3. El director de estudis i professors de la Facultat de Ciències.

4. El president del Col.legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Ciències.

5. El president del Col.legi de Doctors i Llicenciats en Dret.

6. La Junta Directiva de l'Associació Cultural i Esportiva de la Universitària.

Podrà assistir-hi també tota la comunitat universitària, però l'exercici de veu i vot, no públic, estarà només reservat a:

- L'alcalde del Pol.legi d'Enginyers Superiors.
- L'alcalde de 22 grups de treball.
- L'alcalde mitjançant per cadascun dels grups d'estudi; un altre en el mateix nombre, de la Facultat de Ciències; igualment un altre d'Arquitectura; d'un grup de cadascun...

Com bé sabeu, la tesi que hem defensat sempre, de pràctica democràtica, no ha estat mai acceptada, per part dels altres, d'una manera decidida, de reconsiderar.

V - RESULTATS ET CONCLUSIONS PROVISOIRES . NIVEAU NATIONAL.

[illegible] (*):

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] est l'élément [illegible].

---

(1) [illegible] de [illegible] -
[illegible], [illegible] ou [illegible], [illegible] -
[illegible] [illegible] [illegible].

(2) [illegible] : [illegible].

(3) [illegible], [illegible], [illegible] -
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -
[illegible] [illegible] [illegible]

VI - [illegible]

[illegible] un [illegible] [illegible] [illegible]

OPINIONS DESFAVORABLES

Un mensaje de valencianía que merece ser indultado

LEVANTE

Jueves, 20 de marzo de 1975

Adrián SANCHO BORJA

Diputació

DESDE LA GENERALITAT

ANTE UN CONGRESO DE CULTURA VALENCIANA

LEVANTE

Viernes, 4 de abril de 19

Según pudimos enterarnos ayer, a través de unas declaraciones de José Tortosa Galbis a nuestro periódico, el Ateneo Mercantil pretende organizar un Congreso de Cultura del País Valenciano, en el que participarían todas aquellas entidades que desarrollan su actividad en pro del incremento del nivel cultural de la comunidad. Buena idea. Porque la verdad es que hace mucha falta que se coordine una labor tan esencial. Realmente parece que, hoy por hoy, cada uno vaya a la suya. Incluso algunos organismos, parece que tienen ideas un poco claras de las metas a alcanzar. Y esto es absurdo. Los valencianos, desde el Cénia hasta el Segura, debemos tomar conciencia, de una vez por todas, de lo que somos y de lo que queremos ser. Por ello, sería muy conveniente que se diera un repaso a fondo a la compleja problemática de las instituciones culturales.

Pero, bromas aparte, ya va siendo hora de que los valencianos reaccionemos consecuentemente ante la desfachatez de algunos grupitos muy minoritarios, de aquí y de allá, que llevan el agua a sus molinos, y cuya obsesión no es otra que catalanizar todo el valenciano, adjudicándonos un espíritu de sucursal que en ninguna medida cuadra con la idiosincrasia de nuestro pueblo, tan independiente y tan suyo en todas sus manifestaciones colectivas. Nosotros hemos sido, somos y seremos un pueblo de historia, de lengua y de tradiciones valencianas; un pueblo sustancialmente diferenciado del catalán por muchas y obvias razones que no vamos a enumerar ahora. Un pueblo que, sépanlo de una vez por todas los amigos del embrollo y la confusión, no renuncia ni renunciará por nada del mundo a su arraigadísima estirpe de valencianía. Así, sin más. Y enterense de ello aquéllos que deben enterarse...

Juan FERRER ALPERA

TERMINADAS LAS FALLAS

Un mensaje de valencianía que merece ser indultado

LEVANTE

Jueves, 20 de marzo de 1975

Sí, señores; es preciso decirlo gritarlo, proclamarlo, para que sirva de piedra de escándalo y como ejemplar recriminación; hay que echarles a la cara a los valencianos cobardes, a los valencianos catalanizantes y a los valencianos neutros, ese manifiesto

Adrián SANCHO BORJA

LAS PROVINCIAS
Martes, 8 de abril de 1975

BREVES NOTAS AL MARGEN

Sanchis Guarner y el habla de los mozárabes valencianos (I

Por JOSE OMBUENA

«¿Usted es de los que creen que el valenciano y el catalán son una misma lengua?» La pregunta es, a veces, un enciendesangres con muchísima recámara. Los chicos de una escuela de Pego dibujaron como pudieron un mapita en el que hay una Cataluña algo engordada, un Reino de Valencia algo enflaquecido y el archipiélago balear. Nuestra frontera debe de caer por las inmediaciones de Cheste. Los chicos de la escuelita de Pego escribieron debajo esta sentencia resolutoria de un intrincado pleito: «Els xiquets valencians, els al.lots mallorquins i els nois catalans parlem la mateixa llengua: el català.» Es natural pensar que su maestro, no sé si nacional, les guiaría la mano, pues esas cosas no se suelen saber por ciencia infusa. Ignoro, además, si el maestro seguía de ese modo las directrices de la Educación General Básica o las del señor Prat de la Riba, aunque más bien me inclino por lo segundo y abona esta opinión el hecho de que el dibujito de marras ha sido editado como tarjeta postal por «Omnium Cultural. Montcada, 20 pral. Barcelona», entidad que, como se sabe, está dedicada al fomento de la cultura catalana en el interior y el exterior del «Principado». Sin embargo, pienso que ni los niños de Pego, ni el maestro de Pego, ni Omnium Cultural de Barcelona median demasiado bien lo que hacían, ya que resulta muy curiosa manera de demostrar la unidad de una lengua esa de poner tan de manifiesto que donde unos dicen «xiquets», otros dicen «al.lots» y otros dicen «nois».

Pero ya apunté que hay ahí un enciendesangres con muchísima recámara. En el fondo, detrás de todo ello se agazapa la teoría de la catalanidad de los «xiquets», los «al.lots» y los «nois» y la de sus respectivas regiones, esto es, la teoría de «els Països Catalans» y no sólo por el idioma, según la denominación que ha venido a suceder en cierto modo a aquella otra de la «Gran Catalunya». Ya se sabe. La doctrina pancatalanista distingue dos Cataluñas: la Cataluña que ellos llaman «estricta» —la buena, vamos—, que es el «Principado», y la «Gran Cataluña», que es el «Principado» y todo lo demás. Cuando, como se puede ver, un historiador catalán incluye en la cultura catalana nuestra Dama de Elche que fue modelada por gentes muchísimo más antiguas que Cataluña, el catalán y todas las catalanidades juntas, está llevando la teoría hasta sus últimas consecuencias.

Se llama «catalanista» a aquel que diluye la singularidad valenciana dentro de la entidad más general de «Países Catalanes», siendo Barcelona la Casablanca, el Kremlin, el Eliseo o váyase a saber. El «castellano» es el valenciano despersonali-

Jaime Millás - corresponsal de "Triunfo"

LAS PROVINCIAS

Martes, 15 de abril de 1975

LENGUA Y POLITICA

Por VICENTE RAMOS

El actualísimo y popular debate en torno a los orígenes del habla valenciana comporta relevantes implicaciones sociológicas, históricas y políticas, causas más o menos explícitas de su interés general. Pero como el erudito planteamiento de la cuestión es tan aparencial como equívoco, popularizado con el evidente objeto de confundir —sistema de óptimos resultados desde las más remotas edades— al sencillo lector y, sobre todo, a la mente del joven, conviene hablar con suma nitidez. Y esta es, a mi concepto, la labor que, en nuestros días, tenemos que llevar a cabo cuantos valencianos ansiamos vivir en y para la verdad.

El motivo inicial de la propuesta es en sí tendencioso, pues el problematismo se cierne únicamente sobre nuestra lengua vernácula, mientras la catalana, de la que se hace depender, se considera inmutable y ya perfecta en su alumbramiento. Sin embargo, no es otra cosa que una premisa metódica, pues la postura «lingüística» cubre otra más importante de naturaleza geográfico-política, ya que, sofísticamente, una vez admitida la tesis de que la lengua valenciana es modalidad de la catalana, se sigue que quien habla aquélla debe calificarse gentilicamente de catalán, paso que nos acerca al fin último, consistente en la integración territorial, cultural y política de nuestro antiguo Reino en la Gran Cataluña o, mejor, metodológicamente hablando, en el interino marco de los «Países Catalans». De donde lo que, fenoménicamente, es controversia filológica, sustancialmente es vieja política imperialista por vía seudocultural. Por este camino, no sólo se acaba con las molestas existencias de la lengua y literatura valencianas, sino también con la particular y rica historia del Reino de Valencia, reducido a una comarca de los dichos «Países», léase «Catalunya».

Claro que sus apologetas, nacidos en el aun Reino nuestro —también este hecho es universal y antiquísimo—, percatados de la enorme dificultad de su despropósito, precisan de mucha diplomacia. Uno de ellos trazó, en 1962, el siguiente plan estratégico, muy bien asimilado por sus compañeros: «...aquesta aspiració ha d'ajornar-se «sine die». Podem preparar les condicions materials i morals perquè un dia sigui ja factible. I és per això que en certs moments caldria recomanar una cautela esmolada en l'ús de la paraula «Catalunya». Hauríem de fer els majors esforços per reservar-li en el futur aquella amplitud integral. Es per aquesta raó que convé emprar sistemàticament la denominació «el Principat», per referir-nos a la Catalunya estricta (...) A cap i a la fi, en tot aquest problema del restabliment d'una terminologia collectiva apropiada, la victòria sobre els anacronics prejudicis particularistes ha de ser guanyada a força de reiterar les formules escollides i procedents, i a força d'acostumar-nos i acostumar els altres a utilitzar-les d'una manera metòdica. No ens hem pas d'enganyar: es tracta d'una qüestió de rutines.»

En la teoría de este paladín, si se mantiene su método, «tenim dret a esperar —per molt llunyana que se'ns presenti aquesta esperança— que un dia serà suficient dir «català» per aludir a la nostra condició de poble únic, i agregar-hi una precisió comarcal per localitzar la cosa o persona de què es tracti. Les actuals «regions» poden esvair-se i només el fet radical de la comarca i el fet general de la comunitat idiomàtica i civil seran importants. Mentrestant, però, hem de treballar en les condicions que hem heredat i, a partir d'elles, ajudar a la seva transformació a través del nostre esforç. No som pocs els «catalans» que ens ho hem proposat i marxem ja en aquesta línia.»

Tal declaración evidencia que no se trata de vencer en una disputa nominalista o en una simple «qüestió de noms», sino de lograr una ambicionada e inédita realidad geopolítica que satisfaga apetitos expansionistas, lucrativos y hasta de personal vanidad. Se pretende que Cataluña impere sobre Valencia, islas Baleares, Rosellón y Andorra. Ni más ni menos, y, por ello, denominan País —palabra que podía ser aceptada de usarse con pureza semántica— a nuestro Reino, porque, acostumbrándonos a la «rutina» de la nominación, no tardaremos en admitir la de «Países Catalans», que nos conducirá a la creación triunfal de la «Catalunya Gran:» «totalitat dels pobles catalans».

He aquí sin subterfugios, lisa y llanamente, la meta intencional de los catalanizados valencianos, eficientes embajadores de los que sueñan rectorar la Gran Cataluña. (Y recordamos la Gran Alemania, etcétera.) En su programa, sostienen la liberación de todo centralismo, salvo el de Barcelona; la destrucción de los Reinos o Regiones, transformados en comarcas; la imposición de la unidad lingüística con la denominación de lengua catalana, etc. A cambio de tantas servidumbres, estos «demócratas» —ya hablaremos de su sofisticado progresismo— permitirán que los nuevos vasallos disfruten de algún inocente particularismo folklórico para que sea más llevadera la pesadumbre del nuevo centralismo.

La fase primera, ya en largo desarrollo, de esta «evolució social de gran envergadura», se limita a perturbar y confundir al pueblo en orden al uso y nombre de su instrumento social más entrañable: la lengua. Es necesario convencerle de que lo que habla es catalán, llamado erróneamente valenciano en virtud de una burguesa y nefasta política. De manera especial, la tesis hay que arraigarla en los jóvenes —si son estudiantes, mejor—, tan legítima y naturalmente proyectados hacia el futuro.

La táctica, muy solapada, viene dando sin duda sus frutos, como proclama Joan Fuster, de quien son las citas anteriores y la que sigue: «No ha calgut fer massa esforços per aconseguir-ho. Ha estat suficient que, des dels diaris, des de les tribunes públiques, des dels llibres firmats pels indígenes, l'expressió «llengua catalana» hagi estat emprada amb naturallitat per referir-se a la parla local. La insistència ho ha acabat de refermar.»

El procedimiento, según vemos, se basa en la «rutina», en el engañoso aire progresista que la envuelve y en que los escritos catalanizantes aparezcan firmados —esto es imprescindible— «pels indígenes», porque, de no proceder de dentro, la ofensiva sería fácilmente impugnable.

Periódicos, cátedras, círculos juveniles, etc., son campos muy bien escogidos por los defensores de la «Catalunya Gran». Y, mientras tanto, el sencillo y genuino pueblo, que ama de todo corazón lo suyo, lo que le pertenece secularmente, su vida y su gloria, se ve perplejo, inmerso en el juego político de estos sofistas, que usan los términos verdad y libertad para conseguir la despersonalización de nuestra inexpugnable entidad histórica y la sumisión a una política retrógrada, barrida no hace mucho y sin fundamento científico de ninguna especie.

A los catalanes de verdad y a los auténticos valencianos, en vínculos de cordial convivencia, recurro, valenciano, yo, de Alicante, para que entre todos disipemos noblemente las tinieblas que están oscureciendo la limpia mirada de este pueblo de Valencia, que, hablando valenciano o castellano, ama filialmente todo cuanto significa su Reino y nada tiene en contra de ningún Principado.

LAS PROVINCIAS
Jueves, 17 de abril de 1975

ECONOMISTAS Y ROMANCES

Por JOSE OMBUENA

ECONOMISTAS

De pronto, ha sucedido como en el famoso drama de Pirandello con sus personajes en busca de autor. Ha avanzado desde el fondo del escenario hasta las candilejas, un curioso coro de personajes: el coro de economistas, catedráticos y profesores de la Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales. ¿A qué vienen esos señores?, se habrá preguntando alguien al verlos. Muy sencillo. Lo mismo que en el famoso drama de Pirandello, se dirigen al autor como diciéndole: Nos está olvidando usted. También nostros tenemos un papel en esa obra.

Sobrada razón tienen. La operación de forja «dels Països» tiene dos vertientes y, de las dos, quizá no sea la lingüística la más importante en estos momentos de despegue económico valenciano. Está también la económica. A la planificación lingüística del «país» debe corresponder la simultánea planificación económica del «territorio», ambas en la misma dirección. Tomen nota los espectadores. Se le puede dar «acento» a un lenguaje y se le puede dar «acento» a una economía.

Los economistas avanzando hacia las candilejas, parecen preguntar: ¿Cómo nos habían olvidado ustedes?

REBELDIA Y UNIDAD DE VALENCIA

Por VICENTE RAMOS

Ante este nuevo imperialismo que se cierne sobre el pacífico pueblo valenciano, sólo cabe una postura digna: hacerle frente con la verdad histórica, con el amor a nuestras tradiciones, con el uso de nuestra lengua valenciana y con el decidido propósito de no dejar que nos arrebaten, ¡en el siglo XX!, nuestra personalidad étnica dentro del concierto de España.

Frente a los valencianos catalanizados, repito las palabras de Julio Guillén Tato, dichas en Valencia en 1967: «Soc un valencia d'Alacant que sap que no pot ser catala ni desitja ser murcià». Y añadió, haciéndolo también nuestro: «Soc un alacanti rebel a tot quant, dins de la unitat de la patria enaltida i jurada que fon i és la inmortal Espanya, una i diversa, puga minvar la valencianitat d'eixa contrada i lloe on la Reina Na Violant, en sentirse mare, eserigué: «beneïda siga la terra d'Alacant.»

Somos valencianos *insobornables* en la afirmación rotunda de nuestra p e r s o nalidad, y, por ello, es nuestro deber desenmascarar la política que nos quiere destruir, al tiempo que estrechamos más y más la unión, como así lo pidió el gran poeta Teodoro Llorente en la ciudad de Alicante el 14 de noviembre de 1908:

LAS PROVINCIAS

Sábado, 19 de abril de 1975

PUNTO ¿FINAL?

EL FONDO DE LA CUESTION

Por JOSE OMBUENA

No quisiera morirme sin soltar todo lo que llevo en el buche. Es un problema de conciencia. Cualquier día, uno ha de hacer las maletas para irse, ya sea, como Cándido, a cuidar su jardín, ya sea, como todos, al país del que nunca se regresa. En ninguno de los dos casos quiero llevar exceso de equipaje. No percibo subvenciones ni del Omnium Cultural barcelonés, ni de la Escuela de Traductores de Toledo. Mis aspiraciones políticas son nulas como siempre lo fueron: no entra en mis propósitos ni el ser procurador en Cortes, ni el ser alcalde pedáneo. Mi carrera profesional está prácticamente cumplida y casi por entero mi tarea. Mi vida privada está en orden. La imagen que de mí puedan tener mis paisanos ya está hecha. No aspiro a los favores del poder ni a las zalemas de la oposición. La popularidad me resulta incómoda. Cuando en el curso de una polémica creo que he lastimado a alguien, siento remordimientos que, sin embargo, no me impiden decir lo que estimo que debo decir. No tengo nada que ganar, ni tengo nada que perder. Estoy, pues, en inmejorables condiciones para no incurrir en verdad de menos o en omisión de más. Y ahora, al grano.

Fue Julián Marías, creo, quien dijo que la terminación en «ismo» tiene en el mundo de las ideas un valor muy parecido a la terminación en «itis» en el mundo de la Medicina. La cosa tiene gracia y es bastante cierta. Sabido es que gastritis es inflamación del estómago, pancreatitis es inflamación del páncreas, amigdalitis es inflamación de las amígdalas, etcétera, etcétera. Pues bien: individualismo sería inflamación de la idea de individuo; comunismo, que es lo opuesto, sería inflamación del concepto de comunidad; europeísmo sería inflamación de la idea de Europa; cubismo sería, en arte, inflamación de la idea geométrica del cubo; modernismo sería inflamación de la idea de modernidad y, siguiendo el hilo, catalanismo, valencianismo y españolismo serían inflamaciones de la catalanidad, de la valencianía y de la españolidad respectivamente.

Idea inflamada, como órgano inflamado, es anormalidad patológica y cáncer en puertas. La idea inflamada crece morbosamente a costa de las ideas que la rodean —que suelen ser pocas—, las aniquila por consunción, se erige en monoidea, deriva en obsesión y la obsesión degenera en lo que comúnmente se llama fanatismo.

Sin duda, el fenómeno es bastante universal, pero entre algunos paisanos míos, alarmante. La profesión paroxística de una sola idea es muy corriente en estas tierras. Cada día más, advierto en algunos paisanos unas extrañas deformaciones que no son sino ideas inflamadas, ideas enquistadas.

Debo hacer la salvedad de que hay ideas que aunque se hipertrofien no son tan nocivas y hasta pueden ser beneficiosas. Un obseso del amor al prójimo, de la caridad, del arte o de la ciencia puede ser un bien para la sociedad a la que pertenece; pero lo grave está en que las monoideas, las ideas fijas, las obsesiones fanatizantes suelen impulsar a la radicalización.

Días atrás, pretendí poner a la luz las asechanzas muy ciertas del pancatalanismo en su intento de absorber a Valencia fabricándole ropajes de una ficticia catalanidad. Hice algo más: traté de poner al descubierto las manipulaciones a que se somete la ciencia para que sirva, no a la verdad más o menos problemática, sino a unos meros prejuicios muy evidentes. No agoté los argumentos ni los testimonios. Donde me referí a la obra de Simonet, avanzado en la investigación del mundo mozárabe, no aduje su voluminoso «Glosario de voces ibéricas y latinas usadas entre los mozárabes», que es un impresionante vocabulario que se quisiera mantener olvidado. Cuando aduje la obra de Baldinger sobre la formación de los dominios lingüísticos en la Península Ibérica, no ahondé en las páginas en que se estudia el catalán como «idioma puente» y se expone el profundo desacuerdo de los filólogos en torno a la esencia del catalán mismo. Y así sucesivamente.

Todo ello, por lo visto, se lo debe de tener muy estudiado la junta de gobierno del Colegio de Doctores y Licenciados —más licenciados que doctores, claro— en Filosofía y Letras y ¡Ciencias! que en su nota de ayer califica de anticientífico lo que no le gusta y llega con inaudito descaro a propugnar la enseñanza del castellano como «segunda lengua», decidiendo de ese modo en pequeño comité y con incalificable irresponsabilidad, algo que es de gravísima trascendencia para el interés público; que acaso podría haber sido tachado de inconstitucionalidad con la Ley Fundamental de la República del 31 en la mano —con las actuales no lo sé—, y que no debe de contar con el respaldo colegial exigible para declaración de tanta importancia, ya que no creo que basten los votos obtenidos para cubrir en elecciones ordinarias una junta de gobierno; con lo que a mi entender se plantea un problema de representatividad. Mas en el fondo, ¡ellos qué saben! Ellos sirven a sus fines políticos, lo que podría parecer mejor o peor, sirviéndose de unos bienes comunes que exigen un respeto máximo, lo que sin duda es peor. Puede el baile continuar.

Hagan lo que gusten. La reacción de Valencia en defensa de su personalidad es ya enorme y fácilmente detectable: es la reacción de rechazo frente al intento de trasplantarle un corazón ajeno, reacción que en el ámbito de la fisiología no ha sido todavía controlada. Tampoco en esto ha sido controlada y todo anda exacerbado estos días, tanto en la acera de los pros como en la acera de los antis.

El momento pide, sin embargo, nuevas meditaciones. Resultan muy esclarecedoras al respecto las palabras de don Salvador de Madariaga, quien tiene mucho reflexionado sobre el tema. Ha escrito don Salvador de Madariaga en uno de sus libros más conocidos, que Valencia opone a Cataluña la misma fuerza centrífuga que Cataluña opone a Castilla. Es decir, Cataluña, que opone al resto de España una barrera erizada de hechos diferenciales reales o supuestos, tropieza con una Valencia que hace con ella lo mismo. Estamos tocando el fondo tenebroso de la insolidaridad española que tanto nos define y tanto daño nos hace. Abandonados a nuestro propio impulso, resucitaríamos los taifas o proclamaríamos los cantones libres y bien diferenciados de Denia o de Montaverner.

Todo anda exacerbado como digo. Cataluña, afanándose en cerrar sus lindes, tan inciertas, por el oeste, se encuentra al sur con una frontera de barricadas en las que los valencianos han apilado las paellas, la «xaquera vella», el «all i pebre», las desinencias verbales, el vocabulario usual, la prosodia, las novelas de Blasco Ibáñez, el «tabaleto» y la «dolçaina», unas cuantas fallas, los salnetes de Escalante y «Es chopa hasta la Mona». No está mal, pero bastaría con que dijeran que jamás fueron «catalanes» y que no desean serlo.

El espectáculo resulta a ratos inefable. «Spain is different», dice España a Europa, y tiene razón. «Cataluña is different», dice los catalanes al resto de España, y tienen razón. «Valencia is different», dice Valencia a Cataluña, y tiene razón. «Alicante is different», dice Alicante a Valencia... Todos somos de algún modo diferentes, sí, pero mientras perdemos insensatamente el tiempo acentuando nuestras diferencias y olvidando nuestras afinidades, tenemos la casa por barrer.

Con nuestras monoideas inflamadas olvidamos muchas veces que sólo una conciencia española clara y normal es lo que puede ponernos en el buen camino y hasta permitirnos, entonces sí, el cultivo inteligente y sereno de nuestras diferencias. Llegan los catalanistas y conminan: Se debe decir «bellugar», no «moure», y machaconamente quieren llevarnos a la conclusión de que nada de lo que tenemos nos sirve y que habrá que cambiar el idioma que se habla, «de dall a baix». Llegan luego los otros, justamente irritados, y aseveran: ¿Verdad, don José, que debemos decir «moure» y no «bellugar»? ¿Verdad que no debemos usar la partícula negativa «pas»? ¿Verdad que se dice «granera» y no «escombra»?...

4.—Que por ello se cometió un vil atropello contra el «valenciano escrito» cuando en 1932 se le sometió a las normas del catalán actual, dictadas desde Barcelona por Pompeu Fabra. Nunca llegaron a tanto ni el puritanismo inglés con Norteamérica ni el centralismo —que dicen— castellano con Hispanoamérica. Por eso conocemos asignaturas como «literatura norteamericana» y eso leemos «Tiempo no Banderas», «La Catira», y hasta «Tres tristes tigres», premiadas además en Barcelona.

FERMIN JUANTO MANRIQUE.»

CORREO del LECTOR

Catalanismo político

Señor director:

Un conocido profesor catalanista ha expuesto recientemente en la prensa local sus hipótesis sobre el origen catalán. de la lengua valenciana. Sobre tales hipótesis nos permitimos algunas puntualizaciones:

Primera. Que creemos artificial y especioso el argumento de la despoblación casi total de mozárabes en la Valencia anterior a la conquista. Va contra el respeto general habido en toda España árabe, a sus peculiaridades —religión, lengua, costumbres, etc.—, y contra las tesis de los mozarabistas más renombrados.

Segunda. Que un catalán más que balbuciente a principios del siglo XIII mal podría generar la espléndida y pronta floración del "valenciano". Menos aún, si la llegada de catalanes vino heterogénea con aragoneses, navarros, franceses, etc.

Tercera. Que los catalanistas deberían reflexionar sobre la pujante "literatura valenciana" en la —para ellos— colonia. Literatura que superó diáfanamente a la catalana de la —para ellos— metrópoli, cuyos poetas escribían en provenzal o según "artes de trobar" artificiales, de Vidal de Besalú y Jofré de Foixà. Algo así como si en la Hispanoamérica del descubrimiento surgieran pronto Cervantes, Lope de Vega, Calderón de la Barca, Quevedo, etc., y no en Madrid. Que no sucedió.

Ante la evidente actualidad de un "pancatalanismo político", cuyas astutas etapas ya hemos leído en el catalanista Fuster —nos permitimos señalar algunos hitos ya logrados en la fraudulenta asimilación del "valenciano"— incluidos aspectos sociales, históricos, etc., por el megalómano principado:

a) Hacia 1925, lingüistas catalanes consiguen que en congresos de filósofos se denominen "catalan" las variantes filológicas desde el Rosellón a Elche. No sucede los mismo en el oeste de la Península, en donde cómodamente queda para los filólogos el "gallego-portugués".

b) Posteriormente el Instituto de Estudios Catalanes ya atrae con el señuelo de becas, premios, publicaciones, etc., a cuantas figuras de relieve surgen en la "región valenciana". Así, Montoliu, Barnils, Sanchis Guarner, Fuster, etc.

c) En 1932, se llega al atropello de someter el "valenciano escrito" a las normas del catalán actual, dictadas desde Barcelona por Pompeu Fabra. Fue un decisivo paso político en momento más que político.

d) Parecido atropello contra el "valenciano hablado" se pretende hoy en estamentos universitarios cuando se pretenden formas del catalán actual a las del genuino valenciano. Es la puntilla definitiva a un "legado vivo", consustancial a lo que llamamos "región valenciana" o "País valenciano", pero nunca un país catalán cualquiera, como se postula políticamente.

Y como la filología sola —y tan discutible— nunca podrá avasallar el carácter, la sociología, economía, historia, arte, folklore y muchos etcéteras de la personalidad fehacientes del pueblo valenciano, ponemos punto final.

FERMIN JUANTO MANRIQUE

Son puntos de referencia para futuras «esclavitudes políticas». Pero... los valencianos no traidores tienen la palabra.

Afectuosamente y sin ánimo de ofender.

FERMIN JUANTO MANRIQUE»

LAS COSAS, CLARAS

ADVERTENCIA LEAL A LOS CATALANIZANTES

Perdone el generoso lector y amigo la excesiva personalización de este comentario.

Comprenderá que es obligado hacerlo. No voy a quedarme al trascacho de los vendavales desencadenados por mi larga campaña valencianizadora.

Hemos pasado a la acción, respaldados por la legión valenciana del silencio, en la que forman con idéntico fervor el albañil, el oficinista, el ferroviario, el estudiante, el taxista, el funcionario, el ama de casa, el artista, el cerrajero, el escritor, el dependiente de comercio, la modista, el universitario, el labrador, el industrial, el poeta, el ceramista, la secretaria, el erudito, el camarero, el canónigo, el bancario, la peluquera y el financiero; por nombrar algunos de los que no presumen de título especial para ser pueblo valenciano sin discriminaciones. Nada más y nada menos que valencianos. A palo seco.

Ahora valga este consejo, para quien lo ha de menester:

No cabe duda que las ideas de un apostolado endeble pierden vigor y transparencia si se utilizan con reiteración de falsete. Al cabo, esa inmadura pretensión proselitista hace que la idea inicial se convierta en caricatura de sí misma.

Algo de esto le está ocurriendo a determinadas «mentefacturas» valencianas catalanizadas y catalanizantes.

Sintiéndolo mucho, después de un limpio hacer valencianista desde todos los ángulos posibles, agotando el tono de mayor mesura, hubimos de cerrar vigorosamente contra la irracional actitud de quienes pretenden que las tierras, la lengua, la historia y la cultura de nuestro antiguo reino son catalanas.

El debate ha tocado fondo y queda perfectamente delimitado el palenque.

A un lado, los que no negando antecedentes y fundamentos de fraternal convivencia con Cataluña, somos y queremos seguir siendo íntegramente valencianos.

Al otro lado, los que mantienen opinión contraria, equivocados o sugestionados por el espejismo de una maniobra de largo alcance, nada improvisada, que va a plasmarse en próximo Congreso de Cultura Catalana.

De cultura catalana; pero que por autodecisión inadmisible de sus organizadores, abarcará a la región valenciana, incluyéndola como tierras y cultura de Cataluña.

Más que grave, el hecho es trascendental para nuestra personalidad histórica legalmente autóctona, ante el mundo entero.

Miren bien lo que hacen los de tan peligrosa actitud, porque no estamos dispuestos a consentir sin protesta de acciones consecuentes.

Jamás los valencianos, en ningún terreno de nuestro trato con Cataluña, hemos rebasado el límite de un diálogo amical con signo de confraternidad sincera.

Jamás la región valenciana hizo ni dijo nada, que pudiese herir o molestar los sentimientos patrióticos catalanes.

¿Por qué la Cataluña integral consiente este ataque a Valencia por la espalda, con el arma subrepticia de una exaltación cultural que parece honrarnos cuando en realidad nos falsea, nos ofende y nos humilla?

Y, además, nos repugna, por su innoble planteamiento y su falaz resolución.

Sabemos la respuesta. Que los organizadores cuentan con adhesiones de alta significación y consenso público.

Falso y malo.

Puede ser cierto que entidades colegiadas —bueno, sus dirigentes, que no es lo mismo, de arquitectos, abogados, doctores y licenciados, ingenieros, etc., instituciones y demás reciban —o habrán recibido—, melosas, persuasivas invitaciones para que se sumen al Congreso de Cultura Catalana. Porque, claro, para los promotores todas estas tierras nuestras, nuestra historia, nuestra cultura y nuestros grandes hombres son catalanes.

Un día —nada lejano—, se sabrá qué entidades, qué colectividades, qué personalidades de la cultura regional valenciana asisten a ese congreso; qué fuerza de opinión representan, y se atrevieron a utilizar para fines tan ruines el nombre del buen pueblo valenciano.

Vean ustedes por dónde un congreso, cuya importancia y calidad nadie discutimos, será piedra de toque para el valencianismo regional, y aclarará posiciones.

Después de él, ya no habrá dudas. Quienes lo respalden con su presencia, quedarán definidos como catalanistas.

Se llamarán catalanes por voluntad propia, y así les llamaremos con muchísimo respeto y reticencia alguna.

Están en su derecho.

Nadie les molestará en la región valenciana por decisión tan legítima. Ni siquiera para solicitar su colaboración cuando celebremos nuestro Congreso de Cultura Valenciana.

Que ya está en marcha.

Si de algo podría ufanarse uno es de que su reclamación exigiendo en esta hora valenciana «las cosas, claras», haya sido escuchada. Y que sus escritos en esta querida HOJA, de los días 10 y 24 de marzo y 24 de abril, retumbasen en las conciencias como llamada de movilización general para defender a ultranza la espiritualidad valenciana estricta.

Y una última declaración solemne, dedicada a suspicaces y malintencionados:

Credenciales comprobables de amor auténtico a la Cataluña inmortal, de su defensa por mi parte en momentos de crucial significación, de innumerables amigos catalanes y más de veinte años de convivencia entrañable con ellos en Barcelona, me dan derecho a defender mi patria valenciana con el ardor de nuestra sangre; pero con lealtad sincera.

Mi apellido materno, de pura raíz catalana, no reniega, por ello, de ascendencia histórica alguna.

Al contrario, él es la fuerza incontenible que me impulsa a sentirme hoy más valenciano que nunca.

LOPEZ-CORTS

LEVANTE — 2

Miércoles, 13 de noviembre de 1974

Panorama

VALENCIA DE LOS RUMORES

HACE UN PAR DE SEMANAS, cuando todo el mundo transmitía rumores, yo estaba algo perplejo y encogido. Nosotros, los valencianos, no teníamos un papel destacado. Éramos, como los de muchas otras provincias, simplemente receptores y transmisores.

Las cosas han cambiado. Habrán leído la nota que ha hecho publicar —¿quién la habrá escrito?— la directiva del Valencia C. F. Se alza contra los rumores. Ya tenemos nuestros rumores en Valencia: que si el safari del presidente, que si la vuelta de Di Stéfano, que si las reuniones secretas de la directiva. ¡Qué sé yo! El lunes asistí, no voluntariamente, en la peluquería, a un debate en el que se plantearon los temas trascendentales de si el reglamento del club autoriza las defenestraciones o de cuál debería ser el papel de la Federación en caso de crisis. (A altísimo nivel, por supuesto, y supersecreto.) Ya se ve, por la nota, que todo son rumores. Y me alegro.

Lo siento, en cambio, por un señor que se llama Baltasar Porcel, catalán. Estuvo hace unos días por aquí, supongo que de inspección, y nos encontró poco excitantes. No había llegado aún la hora de los rumores.

El señor Porcel, que escribe en la revista «Destino», de Barcelona, encuentra que los valencianos no estamos aún suficientemente colonizados, quiero decir, suficientemente catalanizados. Y le da mucha pena. Porque es una pérdida para tanta inversión infructuosa o no suficientemente rentable. (¡Oh, el Omnium y la banca, desde Murcia al Rosellón, pasando por Palma de Mallorca y alguna otra isllta, soñando con un pedazo de Argelia o de Turquía para completar el círculo de esos países!)

Creo que debo explicarles a ustedes que este señor, con algunos de sus amigos, entiende que los valencianos, si no seguimos las orientaciones catalanistas en arte, literatura y negocios, no llegaremos nunca a nada. Sobre todo, en los negocios. ¡Valencia es ahora tierra de promisión para los avispados inversores catalanes! Y quieren tener, es muy humano, el camino abierto por lo que podríamos llamar «comprensión espiritual». Por eso, unos se dedican a la misión y otros a la inversión.

Pero como los valencianos no acuden a la miel —amarga miel; algún día hablaremos más en serio de este asunto—, todo se vuelve decir que los medios intelectuales, culturales y artísticos (por supuesto, los medios de información) están «cerrados a lo realmente valenciano». Es decir, cerrados a su inversión colonizadora.

¡No tan cerrados! Valencia es ciudad abierta, según la definió José Ombuena, uno de los grandes periodistas valencianos y escritor de primera fila en esta hora.

Valencia, ciudad abierta, corazón abierto, tiene su propia personalidad. ¿A qué viene ese menosprecio de los colonizadores catalanes?

El señor Baltasar Porcel termina su crónica, en la que habla de libros y de escritores, con esta interrogante: «¿Tendrá sucesor, en la lengua del país, don Vicente Blasco Ibáñez?» Y se queda tan pancho. Como si la lengua del país no fuera también la lengua castellana. Y no porque sea la lengua común a todos los españoles, sino porque Valencia posee una riqueza idiomática que la hace verdaderamente bilingüe. Una parte de Valencia tiene como lengua materna el castellano; otra parte de Valencia tiene como lengua materna el valenciano. Las dos se entienden, se aman, viven enlazadas, hermanadas. (No es ésa la situación supongo, de Cataluña.)

Hablemos los dos idiomas sin complejo, sin problemas. Ser bilingües no es problema, sino una riqueza espiritual y un bien comunicativo, cultural, social.

Blasco Ibáñez escribió en una lengua valenciana: el castellano. A través de sus libros, de su vida, de su desbordante personalidad valenciana, adquirió renombre universal. Y Valencia está en el mundo, en gran parte —no sólo de naranjas vive el hombre—, con la fama de Vicente Blasco Ibáñez, que escribió sus libros en la lengua del país. Una de las dos lenguas del país.

En fin, ya ven ustedes cómo el afán de dominar en los negocios y de explotar económicamente a una región que está dando un salto gigantesco, adopta ahora nuevas formas que algunos llaman «espirituales».

GINER

El mismo Ombuena lo dice en el último de sus artículos. No se trata de una mera cuestión lingüística —Valencia es bilingüe—, sino de una amplia operación colonizadora, cuyo origen está en intereses económicos y de dominio.

El que té fam ensomia rollos

Per MIQUEL ADLERT NOGUEROL

Sí. Perquè, si no és això, no compreuc quin valor carismàtic poden vore els pancatalanistes en eixos texts més o manco antics, que suponen una mija dotzena de casos en els que als valencians pareix que se nos considera catalans, pulx que els donen com a prova de que sempre ha segut eixa consideració de català a tot lo valencià. Quan, si ara hi ha un brot d'això, és només una actitut culterana; perquè el poble valencià, que és lo que val, no accepta ser català i en un plebiscit diria NO

Explicat l'amor que com a meues tinc a les terres xurres. I que les defenga contra l'indigne intent del pancatalanisme de marginar-les I, com apareix en els mapes dels "Països Catalans" fer en elles la segregació del 38,54 per cent del Regne de València.

LLIBRETS I ATRES COSES DE LES FALLES

Per MIQUEL ADLERT NOGUEROL

M'agrada la festa de les falles, naturalment. I no em passa, és clar, com als pancatalanistes que en la premsa de Barcelona escriuen contra les falles. I contra València. Però si les falles igual com un dic flotant o un saló de l'automòvil pogueren endur-se-les a Barcelona, agradarien als pancatalanistes; I tot serien elogis per a elles de la premsa de Barcelona, on fa poc s'ha dit que són catalanes. Es el maniqueisme pancatalanista: tot lo català, bo; lo valencià, roí.

I així és, contra lo que creguen lo volen que siga) els pancatalanistes, que veuen català tot lo valencià; I encara que, no obstant que són de conquista aragonesa, Fuster haja escrit que estes terres «fueron al principio un avance catalán hacia el sur» (4).

Perqué ni en la llengua valenciana de Morella, encara que siga en ràpida visita, es pot trobar catalanisació en les seues peculiaritats lingüístiques (no totes exclusives, com la desinència —e que arriba a la Plana), puix que no són catalanes ni la desinència —o que es pronuncia porto i no portu;

La valencianitat no està en l'idioma, i molts dels que ara juguen al "País Valencià" ho saben. Sense parlar valencià els xurros són valencians; com els de la Ribera o de la Plana que no parlen valencià, són valencians. I ni els xurros ni els valencianófons són d'atres països que, respectivament, parlen llengües paregudes, sino valenciana; del Regne de València. La diferència de llengua no ha produït mai marginació ni incomprensió. Uns i atres valencians nos hem entés sempre perfectament en un bilingüisme passiu del que done testimoni per la meua llarga estança en terres xurres, on entenen el valencià i alguns, millor o pijor, saben parlar-lo. El bilingüisme sempre ha existit en el Regne de València com a característica seua. Açò ho obliden els xurrófobs i per això els hi ha que en parlar d'una castellanisació lingüística del Regne de València ("País Valencià" diuen ells), troben ràpida la desvalencianisació davant una llengua "estranya", i la interpreten de manera despectiva i pijorativa per els valencians. La seua xurrofòbia no veu que no era llengua "estranya" en el Regne de València on existia ab initio per la constant del bilingüisme valencià. Clar que els xurròfobs, com a pancatalanistes, no són valencians puix que renuncien a tan noble condició.

JORNADA 15 Març 1.975

RACO DE L'OLLA

EL NOM I LA COSA

Que el nom no fa a la cosa és cert en quant al principi jurídic de caldre atendre a l'entitat de la cosa independentment dels nom que se li donen. Açò supon que cal donar a la cosa el nom que li pertoca per la seua entitat i que és el que té com a seu. I, a sensu contrario, no té com a seus els atres que se li donen. A l'entitat del conjunt de les terres valencianes pertoca el nom de Regne de València que és el que té des de quan Don Jaume, pels molts drets que per açò tenia (prescindint del just de conquista), volgué que tinguera, i legalment comencen donant-li els Furs (1) i que el poble valencià ha aceptat sempre; i continua sent el seu, inclús legal perqué la pèrdua dels Furs no afectà a que seguira i seguix sent l'oficial i legal.

Perqué el Real Decret d'Isabel II que fa la divisió provincial, desina Regne de València al conjunt que dividix en les provincies d'Alacant, Castelló i València (2) a la que després s'afegí la comarca Requena-Utiel (3). I és norma jurídica la no caducitat de les lleis si no les deroguen atres posteriors, principi que recull la legislació espanyola (4). No puc extendre'm en estes notes que trac d'un treball jurídic meu inèdit, però advertiré que Villena ha segut "sempre" del Regne de València encara que "propieta", d'un noble castellà, com estipulà el tractat entre Jaume II i Ferrando IV que donava el senyoriu a Don Juan Manuel. Nostra diriem, de jure encara que no de facto si bé en algunes coses també. La confusió medieval dels conceptes jurídics imperium i dominium i la superior importància pràctica del dominum és l'orige de la confusió actual. Perquè els senyors castellans de Villena reconeixien la sobirania dels reis d'Aragó sobre ella; i així escrivia a Alfons el Franc el senyor de Villena: **"Villena e de la otra tierra que yo he en vuestro señorio"** i **"en la dicha vuestra tierra del vuestro señorio"** (5) i parlava de qüestió de facto, a més.

Els redactors del citat decret sabien, per tant, per on anaven en quant a les terres villenenques, si bé erraren al segregar Capdet que ha donat sovint proves de valencianitat, una fa pocs anys.

De 1931 a 1939 el nom Regne de València, proscrit absurdament, se substituïa per Regió Valenciana, Llevant o País Valencià i fón quan esta frase, literària, com "terra valenciana", començà a usar-se com a ersatz de Regne de València perquè un jacobinisme considerà monarquisant la paraula rei i derivats en les denominacions. Inclús l'impost de drets reals mogué qüestió que prengué caràcter oficial: i costà convéncer que eixe real no era de rex (rei) sinó de res (cosa). No obstant (¡oh poder del sentit reverencial dels diners!), a pesar de sí ser de rex, en la moneda no produí protestes el real on així li diuen, que en València és quinzet. Ara torna a dir-se "País Valencià"; innocentment per alguns que ignoren el confusionisme a que juga el seu introductor el pancatalanisme. Perquè "País Valencià" és en rigor només la part de parla valenciana, puix que s'integra en el plural context de "Països Catalans" que en els seus mapes es veu que són totes i només les terres que parlen "català", com la zona oriental d'Aragó, aragonesa de sempre, i la valencianófona. ¿Com a província catalana?

El nom forma part de la personalitat i, per tant, en les persones s'integra en el seu dret a la intimitat, reconegut pels juristes i per l'Organisació de les Nacions Unides (6); i per la nostra llei de premsa (7). I la legislació espanyola establix que al nom **"la Ley ampara contra todos"** (8). D'ací que hi haja unes normes legals per al canvi de nom d'una persona, sent precises la conformitat i la sollicitut de l'interessat. Com hi ha normes legals per al canvi de nom d'una entitat territorial, sempre la indispensable conformitat dels habitants per ser seu el nom de sa entitat territorial, de lo que prescindiren també els que fa uns anys començaren a posar-li una càguila a la capital.

Igual és el nom de la llengua. A la que parlem els valencians diem, com sempre s'ha dit, valenciana, lo que ara diu que és per política qui, precisament per política pancatalanista, li diu catalana. La llengua és del poble qui per açò és qui la fa i li dóna nom, sense que valga el que li done la filologia. Perquè l'idioma és el parlat i no la seua representació escrita, i per això el nom de llengua. Els homs que done la filologia tot lo mes podran ser noms científics, com en tenen tantes coses, i que no són els "de veritat" i no els diu ningú. Per això en 1931 a l'idioma oficial d'Espanya li donaren el nom no els filòlecs sinó els diputats en el Parlament.

Es una autèntica invasió i violasió jurídica, en camp que no és el seu, la que fan alguns assagistes i filòlecs per als que la filologia es el deus ex machina de tot lo valencià, al canviar el nom de Regne de València pel de "País Valencià". N és incumbència de la filò gia "fabricar" paraules noms sinó estudiar-los. I u bon estudi per al pancatalanisme és el difícil del no de la "seua" Catalunya q que, no obstant només tin dre huit segles, encara n se sap l'orige, com reconei inclús Coromines (9); i n canviar el nom de "nostre Regne de València pel "País Valencià" que és error històric, una mutil ció geogràfica, una extors al Dret i una infracció leg

(1) Preàmbul i Llibre Rúbrica I, Fur I (5.ª 8.ª paraules).
(2) Real Decret de 30 d novembre de 18 Preàmbul i art. 2.
(3) Real Orde de 25 de jun de 1851.
(4) Codi Civil, art. 5.
(5) Cf. Felipe Mateu L pis. La política mon taria de Alfonso IV d Aragón y su reperc sión en Cerdeña, Anuario de Estudi Medievales, 7. Barcelo na 1970-1971, 348.
(6) Declaració Unive dels Drets Human art. 12.
(7) Llei 14/1966, de 18 d març, art. 2.
(8) Llei del Registre Civi art. 53.
(9) El que s'ha de saber la llengua catalan p. 71, Raixa I. Edito rial Moll, Palma d Mallorca, 1954.

Per MIQUEL ADLERT NOGUER(

REFLEXIO SOBRE «LO RAT PENAT

Per Xavier CASP

Alguns m'han preguntat interessats per com escric la llengua valenciana. Es segons les normes d'un treball inédit de Miquel Adlert Noguerol sobre revalencianització que, respecte a l'idioma, l'escrit es basa en la llengua valenciana viva: I així, per exemple, en quant a la fonética: perqué, época, organisar, botija; i en quant al léxic (i cite, precisament, paraules classiques conservades vives): nos, vos, hòmens, entropessar.

X. C.

Conferencia de Xavier Casp en Paterna

Con profusión de datos, demuestra que nuestra lengua es valenciana y no catalana, como por razones políticas y económicas se ha intentado. Cita una larga lista de escritores, poetas, dramaturgos, etc., clásicos de la lengua valenciana, que demuestran la pureza de ésta y su claro origen. La influencia centralista hace que, cada vez más, se escriba en castellano y la lengua valenciana va quedando relegada a lengua íntima y familiar. "El auténtico fundamento de nuestro valencianismo es la vitalidad de nuestro pueblo, a lo que ni el centralismo de Madrid, ni el interés de Barcelona, nos harán perder tal condición.

Antoni IGUAL UBEDA

Carta a la decana del Colegio de Doctores Licenciados

Senyora doña Rafaela Erades Ramos, degà del Il.lustre Col.legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i Ciències de València.

Dignísima senyora:

Li pregue em disculpe pel fet de dirigir-me a vosté, així com per remetre a la premsa les meues paraules rebutjant i contradient la seua afirmació als diaris del dia 18 dels corrents, donant a conéixer cinc punts fonamentals que es fan resó de la opinió de la junta de gover del Col.legi. Per no fer llarc el comentari em permeto referir-me tan sols al primer punt on aferma que al País Valencià "es parla la llengua anomenada científicament catalana". Com que no estic en absolut d'acord amb esta afirmació, i reservant-me les opinions contraries a ella, em crec en el dret i encara en la obligació, sentint-ho molt, de respondre-li escuetament amb els següents punts.

1. Que estime que l'idioma valencià no és català, per mes que certa propaganda interessada ho haja fet vore així.

2. Que no estic preparat per a oposar unes raons científiques a la seua afermació, encara que no em comvença gens. Estimo que se tenen poques noticies per a prendre partit, així com que un títol de filóleg sense controversia siga insuficient per a fer creure als demés allò que es proposa.

3. Que lo més greu de tot es que si acceptesim el fet de que parlem catalá duria com a conseqüencia el que "erem catalans" i que la nostra cultura d'ahir, de avui i de demà anava a ser considerada exclusivament catalana. Seria una cultura "de sucursal".

4. Que la opinió "catalanista" de la junta de govern del Col.legi debia haver segut duta a una assamblea general per a ser discutida.

Per tot lo qual, i considerant el seu desusdit escrit com una pròva irrefutable de absolutisme dictatorial que de cap manera puc admetre, li pregue a vosté —sentint-ho molt, després de molts anys de colegiació— que em done de baixa com a tal colegiat. A la present li adjunte el meu "carnet".

Queda a la vostra llahor prest el seu afectissim s. s. ANTONI IGUAL UBEDA, COLEGIAT NUM. 463. DOCTOR EN CIENCIES HISTORIQUES, DEL CENTRE DE CULTURA VALENCIANA. DE LA REAL ACADEMIA DE SANT CARLES.

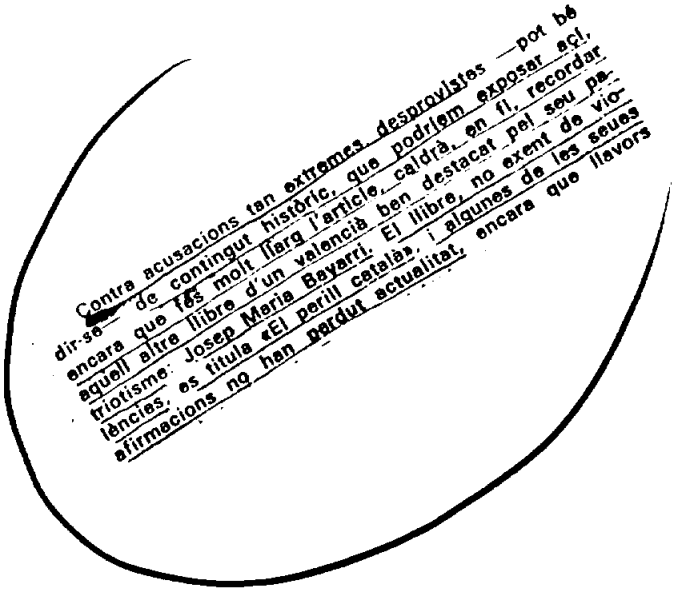

Malgrat tot, hi ha una corrent catalanista a València ben combativa i molt ben preparada, encara que ben m grada; perquè la inmensa majoria dels valencians q ens preocupen d'aquestes coses, encara que siguen b poc combatius, serien capaços de renunciar a "la dol parla valenciana" si ésta s'hagués de dir catalana. Aix quan va sortir, l'any passat, un llibre sense autor, títol "Noticia e imagen del País valenciano", vàrem llegir la pàgina 314, en que s'anava a tractar de "La literat ra" al País valencià, una frase amb la que s'iniciava treball. Era tot un poema d'inoportunitat: "El catal como el resto de las lenguas románicas, procede del lat vulgar." No es podía donar res més desgraciat, més i oportú i més... vulgar. Ni caben més comentaris.

Afegim tan sols, en esta hora de redreçament defin tiu del nostre idioma, una rèplica del monroisme aplicat al nostre País: "València, per als valencians".

Antoni IGUAL UBEDA

Cartas al Director

Quizá el asunto sea también de economía doméstica, y porque aquí no se ha montado ningún Instituto de Colonización apoyado por entidades económicas, aunque disfrazadas de culturales.

Y ahora a esperar el desarrollo del concierto que ya ha comenzado. Los encargados de distribuir las parturas están efectuando ya la labor prevista en la estudiada planificación. Los coros irán actuando en el momento adecuado, cuando lo ordene el director. Un concierto parecido al que se ejecutó cuando se defendía la actuación del teatro catalán en las fallas. Sin duda, a la rapsodia que ahora se ejecutará le darán más empaque, más «ciencia» y tal vez más cargada de «bombos», pero siempre con fondo de sardana, que es el que da mejores resultados económicos.

UN ESTUDIANTE DE DERECHO

Considero también que afirmar que Valencia es «u dels Paisos Catalans», es un catalanismo. Valencia no es tampoco ni «devante» ni «sureste» es la Región Valenciana.

Y finalmente quiero manifestar que si nuestra lengua vernácula dicen que es «catalán», tan «extranjera» nos resulta como el castellano; pues con éste me quedo que es más universal.

Por lo demás, si se hacen emisiones, que sean propias de la región y en valenciano, aunque lo veo muy difícil por ser una región bilingüe. ¿Es que los requenenses o segorbinos no son valencianos?

Atentamente le saluda.

UN ESTUDIANTE DE LETRAS»

Siempre, desde un principio, el pueblo valenciano ha pronunciado el hermoso nombre de Mare de Deu dels Desamparats, y así será hasta la consumación de los siglos, entiendo es una ofensa a la lengua valenciana querer cambiar el armonioso nombre de "desamparats", eliminando la primera A, canillándola por la letra E, el resultado es una palabra extraña que el creyente rechaza.

Lo que no comprendo es cómo no ha habido ninguna voz autorizada dentro de la Iglesia valentina que haya salido al paso de esta manio-bra.

Atentamente,

S. H. Q.»

como advertimos, se pretende substituir las características valencianas y baleares por las catalanas.

Si el problema es sencilla e inocentemente de nomenclatura, cosa que no creo, debe buscarse otra denominación que no sea la de catalán, no por fobias, sino por una simple cuestión de precisión terminológica o, si algunos lo prefieren, de rigor científico.

Pero creemos que de lo que se trata, como resulta evidente en algunos intelectuales catalanes y, por desgracia, valencianos, es de dar un primer paso —el segundo, no nos quepa duda, sería llamarnos catalanes— hacia la absorción y centralización catalana. Y eso no es un buen camino. Ni lo justifica la unidad lingüística, ni, como también resulta bastante evidente, lo deseamos los valencianos.

En este sentido y como una medida de seguridad a nivel del lenguaje pero en previsión de las posibles repercusiones prácticas, nos parece más adecuada la expresión Región Valenciana que no la de País Valenciano, tanto por la raigambre histórica del término región que encierra en su contenido la delimitación geográfica y política del antiguo reino de Valencia, como por el auge que en nuestros días el concepto de región está tomando en toda Europa en materia de Administración Pública y, más concretamente, en lo que se refiere a descentralización.

Dado el peligro que parece amenazarnos no sé si a largo o corto plazo, me parece que se debe andar con pies de plomo a la hora de decidir quiénes han de impartir la enseñanza de nuestra cultura y nuestra lengua.

UN ESTUDIANTE DE FILOSOFIA Y LETRAS.»

De un lado, porque sería hacer propaganda de unas teorías que quienes las divulgan, saben muy bien que no tienen consistencia, y que las derivan por el aspecto que les conviene, cortando por donde les parece, silenciando, sin embargo, lo que está probado y bien probado: que los valencianos no somos, ni hemos sido nunca catalanes; que esa farsa de "países catalán", no es más que un mito inventado en estos tiempos en que el imperialismo es norma en ciertas gentes.

Por otra parte, tampoco queremos ahondar en la polémica de un asunto que tanto daño está haciendo a la unidad de los valencianos, tan necesaria siempre. Pero si deseamos hacer resaltar el deplorable concepto que nos merecen esas voces de quienes titulándose valencianos, se han prestado a hablar por boca de cántaro, para apoyar opiniones forasteras, por muy respetables que sean, cuando están expuestas por naturales del país que las sustenta.

Lo mejor que podían hacer es callar, pero casualmente esas voces son la expresión agradecida de los halagos y premios recibidos, a lo que hay que corresponder, unos por las ondas y otros por medio de entrevistas periodísticas, ya sean en Valencia, en Barcelona o en Alicante, pues a todas partes llegan los tentáculos capitalistas.

Está visto que la vanidad y otras prebendas, hace que se pierda a veces la noción de hasta dónde se puede llegar dignamente.

Muchas gracias, señor director, y reciba un atento saludo de

H .G. M.

Lo que nos ducle, es que sean que tan poco apego tienen a nuestra cultura, tengan en sus manos el destino de enseñar nuestra lengua.

No entendemos de filología, pero no estamos ciegos y sabemos que ni la cultura, ni las costumbres, ni el folklore, ni el traje, ni la gastronomía, ni los bailes, ni las canciones, ni el carácter, ni el modo de ser, etcétera, etcétera, de los valencianos son igual, ni parecidos remótamente a los de los catalanes. Un valenciano se parece a un catalán en la misma medida que un gallego a un andaluz. Y un idioma no se compone sólo de vocales, consonantes, y más o menos acentos. Es algo mucho más. Quizá a los filólogos, a algunos filólogos, les convendría algunas clases de sociología.

Valencia es una región, en la que se habla el valenciano y el castellano, y en algunos sitios el andaluz, producto de la inmigración, y que también se da en Cataluña. Y no olvidemos que es gente, buena gente, que viene a engrandecer nuestras regiones.

Ja estem farts que nos anomenem «país», i Valencia forma part d'eixa gran Espanya.

JOAQUIM DIEZ I PEREZ
Ponent d'activitat ciutatana de l'Ateneu Marítim»

AL PROFESOR SANCHIS GUARNER

«Señor Director de LAS PROVINCIAS:

El pasado 15 de abril, el profesor Sanchis Guarner, en su «contestación a don José Ombuena», por los artículos de éste sobre «Sanchis Guarner y el habla de los mozárabes» alude a la reedición (previa actualización de su libro «Els parlars romànics en Valencia i Mallorca anterior a la Reconquista», como réplica a los artículos del señor Ombuena.

A raíz de esto quisiera hacer al señor Sanchis Guarner una preguntas:

¿La actualización a que antes se refiere de su libro es realmente una actualización de contenido o, por el contrario, es una catalanización de su antigua edición?

¿Por qué el profesor Sanchis Guarner se niega a «reeditar» su libro de Gramática valenciana?

Tal vez su reedición no admite catalanismos, lo que ocasionaría una gran contrariedad a sus fieles adictos, que parece ser les resulta más cómodo «catar todas sus enseñanzas sin molestarse en estudiar un poco objetivamente el origen del valenciano.

M. R.»

¡YA ERA HORA!

«Señor Director de LAS PROVINCIAS:

Le felicito muy efusivamente por sus artículos publicados en el periódico que tan dignamente dirige. No cabe duda, que con su modesta aportación —como usted mismo dice—, y si acaso menos científica que la del profesor Sanchis Guarner, pero respondiendo en todo momento a una manifiesta ética profesional y en honor a la «verdad», ha contribuido de una manera notable a la claridad en pro de ese confusionismo creado por unos cuantos que se dicen valencianos, y que de una manera, eso sí, «científica», lejos de convencer aumentan nuestra confusión; y, es precisamente confusión lo que menos conviene en estos momentos a Valencia. Aunque, no obstante, los que somos valencianos —pero valencianos por convicción, sentimientos y forma de vida—, no dudamos que nuestra lengua, cultura, idiosincrasia, etc., son la valenciana y no la catalana, como esos unos pretenden.

Pues bien, gracias por haber contribuido a la claridad.

Por todo ello, Valencia y los valencianos le quedamos agradecidos.

UN ESTUDIANTE DE DERECHO.»

Eixe poble valencià ja venia adonant-se, estranyat en la seua (millor que seva) bona fe, de l'evolució que venien oferint certs estaments de la vida valenciana que començaren pintant l'inofensiu i simpàtic «parlem valencià» que encara subsistix (millor que subsistelx); després «defensem la nostra llengua», i finalment parlem catala, puix que ja som catalans. Aleshores presumien de valencianistes, i ara els dona vergonya dir-se valencians.

Davant de tamany disbarat i portant la veu de protesta de la gent, però informant-la de lo que deu saber, s'han alçat, entre atres (millor que altres, segons la gramatica valenciana de 1950), els Simo Santonja, López Corts, Igual Ubeda, Fermi Juanto, Ombuena i, el dimarts, Vicent Ramos, d'Alacant per cert, que expliquen amb arguments rotunds i aplastants que no han segut desmentits encara, l'objecte de la campanya muntada des d'abans del 62, especialment el Sr. Ramos que dona pels i senyals per a que no s'equivoquen els mateixos liders de l'afer.

Per que des d'aleshores, i tapant-se amb la cultura i la llengua, hem anat vegent els tentacles del polp en tota mena d'activitats valencianes: universitat i alumnes; premsa i corresponsals; fires de mostres que es volen emportar, nicalets, ateneus, rats, huguets, i fins en la nostra gran festa josefina, tan menyspreada per ells, armant el gran sambori del xampany a títol de la kultura del «teatre en valencià», que ens portava obres dels autors «valencians» Chejov, Aristófanes, Brecht i atres, traduits al català, fent correr el major ridicul davant de tota la gran familia fallera, a uns homens (millor que homes) d'antiga tradició.

Moltes gracies una vegada més als sabuts intel.lectuals i a vosté, senyor Director.

B. G. M.»

Aunque existe esa minoría de intelectuales y de seudointelectuales, que pretenden dominarnos culturalmente con eso de que formamos parte "dels Paisos Catalans".

En mi afán de mayor conocimiento de la lengua y cultura valenciana, asistí unas semanas a un centro cultural nocturno, donde una de las materias decía: "Ciudadanía valenciana". Me di cuenta que el señor que explicaba ese tema, lo que hablaba era todo catalán, pero, además, la historia, la economía, etc., del "Principat" y "dels paisos catalans".

Por qué ese afán en que nuestra juventud adquiera esa formación?

¿Por qué esa agresividad en algunos, al tocar este tema?

Recuerdo que un joven de dieciséis años, molesto porque yo le decía al "profesor" de ese centro, que estaba enseñando catalán, y la historia catalana, llegó una tarde a enviarme a la m... El chaval era un "converso" total a lo que se estaba enseñando y tenia un despreecio manifiesto a quienes discrepábamos.

Pues bien, a los valencianos que les interese, pueden leer hoy, bajo un cuadro de Joaquín Sorolla, un cartelito denigrante que dice Arte Catalán. O bien que Blasco Ibáñez escribió sus primeras obras en catalán.

Creo que hay que defender la cultura valenciana, y enseñar con orgullo a nuestros hijos nuestro idioma y nuestra historia, para que no nos expropien para hacer un edificio de muchos pisos, en el cual nosotros podríamos vivir en el sótano.

No he querido escribir en valenciano, para que me puedan entender los valencianos que no lo entienden, pero que quieren a Valencia y su región como yo.

Un atento saludo.

JOSE CAPARROS.»

De todos modos, creo que podemos estar con la casi totalidad dels valencians al dir que no volem que en digne catalans. Catalunya mos en digne quedar de la pobra regió valenciana. Entre Levante y Cataluña que cos recla- Catalunya sols tabara que cos recla- maren els castellans. Nosaltres sam per allò del dir: espanoles de la regió valenciana. Ens le en moll poc de cuidao nos- tra dependencia lingüistica, en tant no supose una dependencia... bosem per cas, política.

Mes coses podria dir, pero les deixe per als altres lectors.

Agrait, senyor Director, per la bona acollida.

J.-A. S. M.»

OPINIONS FAVORABLES

UNIVERSIDAD

ESCRITO DE LA FACULTAD DE ECONOMICAS SOBRE LA POLEMICA VALENCIANO CATALAN

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales nos ha remitido un escrito, con el ruego de su publicación, n relación con la polémica «¿Valenciano o catalán?», que se ha visto reflejada en las páginas de nuestro periódico. El escrito lleva 78 firmas, entre las que figuran las del decano, los dos vicedecanos, todos los catedráticos y un considerable número de profesores no numerarios.

El texto es el siguiente:

MANIFEST A L'OPINIÓ PÚBLICA

Enmig de la polèmica que actualment hi ha a la premsa i a la ràdio respecte de l'idioma dels valencians, nosaltres, professors de la Facultat d'Econòmiques de la Universitat de València, ens dirigim a l'opinió pública i:

1. Declarem la nostra adhesió i agraïment al professor Sanchis Guarner pels seus treballs rigorosos en el tema que ens ocupa.

2. Denunciem el comportament acientífic dels qui, aprofitant la manca d'informaci generalitzada sobre la qüestió, han creat i divulgat teories diverses en les que es nega la veritat clara i rasa: que la llengua dels valencians és comuna amb la de les Illes Balears, el Principat de Catalunya i la Catalunya francesa, la qual és històrica i científicament identificada com a «llengua catalana».

3. Denunciem igualment la utilització tendenciosa de les lògiques diversitats dialectals que, com en qualsevol altre cas, hi ha entre els diversos països, inclus comarques, de la nostra comunitat lingüística per a negar la unitat de la llengua.

4. Així mateix, hem de denunciar la coincidència simptomàtica dels divulgadors d'aquestes teories confusionistes i els que han volgut impedir que el procés de represa de conciència col.lectiva dels valencians anara més enllà del pur nivell folklòric.

5. Declarem que aquesta desvinculació cultural i lingüística del País Valencià respecte els altres països de llengua catalana ha dut, com a conseqüència, entre altres fets, el desaprofitament dels avanços que en ells s'han aconseguit en el camí cap a la normalització social de l'ús de la nostra llengua.

6. Fem una crida per a que els valencians —i entenem per valencians a tots els que viuen i treballen al nostre país— siguen de parla catalana o castellana, facen seus els greus problemes culturals de la nostra col.lectivitat i s'adhereixquen a la tasca de redreçament cultural i lingüístic que el moment històric exigeix.

A la ciutat de València, l'abril de 1975.

RELACIÓ DE PROFESSORS QUE HAN SIGNAT EL MANIFEST:

En Màrius Garcia Bonafé.
En Josep M. Rivero i Zardoia.
En Miquel A. Fabra i Sànchez.
En Segundo Bru Parra.
En Manuel Sàmchez Ayuso.
N'Ernest Reig i Martínez.
N'Isidro Antuñano Maruri.
En José M. Jordán Salduz.
En Victor Fuentes Prósper.
N'Alfons Barceló.
N'Emèrit Bono Martínez.
En Josep Vicent Marqués.
En Vicent Soler i Marco.
N'Ernest Lluch Martín.
En Xavier Paniagua.
En Salvador Salcedo i López.
En Damià Mollà i Beneyto.
En Javier Navarro.
En Javier Escribà.
En Juan José Renau Piqueras.
N'Andrés García Reche.
En José A. Martínez Serrano.
N'Ignacio Jiménez Raneda.
N'Antoni Morant i Mora.
En Gabriel López Casares.
En José Ginés Mora Ruiz.
En Miguel A. Goberna Torrent.
En Salvador Almenar i Pakau.
En Celso Martínez Carravedo.
En Marc Antoni López.
En Rafael Genis Carchano.
En Miguel Sanz Alix.
En J. Joaquim Gonzàlez Barron.
En Raul Baggetto Rinaldo.
N'Enric Olmos i Garrigues.
En Constanti Martínez i Gallur.
En Josep Sorribes i Monrabal.
N'Antoni Rico i Gil.
En Miguel Olmeda Díaz.
En Miguel Magallón Ferrer.
En Vicent Cuñat i Edo.
En Raúl Herrero Cordero.
En Vicente Martínez Santos.
En Pilar Velilla del Campo.
En Josep Fontana i Làzaro.
En Josep Benedito i Alberola.
En Vicent Montesinos i Julve.
En Francesc Pérez i García.
En Miquel García i Signes.
En José Galan Pelaez.
En Juan A. Tomás Carpi.
En Vicent Llombart i Rosa.
Na Clementina Rodenas Villena.
N'Amando de Miguel.
En Josep Picó i López.
N'Empar Sancho i Pérez.
En Ramón Parada.
En Rafael Lluís Ninyoles.
En Juan J. Bayona Perogordo.
En Luis Espinosa Fernández.
En Manuel Vela i Pastor.
En José Honrubia López.
N'Anatonio Iradi Casal.
N'Eduard Vilar.
N'Aurelio Martínez Estevez.
Na Joaquina Paricio Torregrosa.
En Federico Torres.
En Roberto Gorgues Buchón.
En Vicente Serra Salvador.
Na Martine Menguzzato.
N'Ana María Fuertes Eugenio.
En Luis Báguena Salvador.
En Juan Martín Queralt.
En Joan Soler i Puig.
En Jesús Esteban García.
En Jaume Ferrer i Messeguer.
En Lluis Carlos i Sánchez.
En Salvador Verger i Estrela.

LAS PROVINCIAS

Viernes, 18 de abril de 1975

ESCRITOS DEL COLEGIO DE DOCTORES Y LICENCIADOS Y DE LA ACVU DE FILOSOFIA Y LETRAS SOBRE LA POLEMICA ¿CATALAN O VALENCIANO?

El Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias del Distrito Universitario de Valencia, hizo ayer público un documento, que fue enviado a la prensa local y a la del resto de España, sobre la polémica valenciano-catalán que se viene manteniendo en las páginas de LAS PROVINCIAS. El escrito dice así:

«La Junta de Govern d'aquest Il·lustre Col·legi, davant la polèmica produïda al voltant del nom de la llengua dels valencians, es veu en l'obligació de «precisar»:

1) Al País Valencià es parla la llengua anomenada científicament catalana, parlada també al Principat de Catalunya, Illes Balears, etc. Aquest fet està ja sancionat per la lingüística romànica en general, als tractats bàsics de la qual es pot recórrer davant qualsevol mena de dubte.

2) El valencià és, doncs, una variant dialectal de l'idioma català, però això no implica cap desvaloritzacio: tota parla concreta és una variant dialectal i tan dialecte és el català del Principat com el que es parla a les Illes o el que parlem els valencians. De la mateixa forma a Sevilla, a Buenos Aires o a Madrid es parlen diferents variants dialectals del castellà.

3) Es cert que existeixen diferencies de pronunciació, girs i paraules, entre el parlar dels valencians i, per exemple, el dels mallorquins. Això ocorre en qualsevol llengua, però mai no ha portat a sostenir que els EE. UU. no es parla l'anglès o a Mèxic el castellà. De més a més, en el cas de la nostra llengua, les diferències es veuen accentuades per les dificultats trobades per a la seua normal utilització i la manca d'organismes que hagen pogut velar per la seua adaptació als canvis produïts per la Història.

4) La negativa a reconèixer la unitat de la llengua es basa sovint en la denúncia de una suposada maniobra de despersonalització del País, en ares d'una política colonialista «pancatalana». No anem, a entrar, naturalment, en aquest aspecte de la polèmica. Pensem però que els austríacs no han necessitat dir que parlen «austríac» per a afirmar la seua identitat front als alemanys.

Respecte a això, cal tenir en compte que durant l'època foral, la jurisdicció de la Generalitat de Catalunya acabava a Ulldecona i la de la Generalitat del regne de València, començava a Vinaròs; però, la llengua de Vinaròs i la d'Ulldecona són absolutament idèntiques.

5) Per tot això, creiem que és hora de deixar de banda aquesta discussió entorn del nom de la nostra llengua, i de plantejar-nos el que és fonamental: com «aconseguir la seua normal utilització».

En aquest sentit, i en el marc d'una alternativa global a l'ensenyament, una comissió d'aquest Col·legi, en collaboració amb professors d'altres sectors i institucions, ha elaborat les següents propostes, que creiem que podem fer nostres tots els qui estem interessats pel desenvolupament de la cultura del País Valencià, tant si som catalano-parlants com castellano-parlants:

«Un ensenyament democràtic haura de tenir en compte la realitat del País Valencià», la seua llengua, la seua cultura, les seues necessitats de desenvolupament, etc. Concretament, recollint les conclusions dels estudis científics relatius als problemes del bilingüisme i els drets en matèria d'educació reconeguts pels organismes internacionals, propuguem:

— Ensenyament en l'idioma del País Valencià (en tots els nivells), amb introducció del castellà, com a segona llengua, una vegada adquirits els mecanismes bàsics de l'idioma propi.

— Ensenyament en castellà per als castellano-parlants, amb introducció de l'idioma del País Valencià com a segona llengua.

— En l'aplicació d'aquestes mesures, s'haurà de tenir en compte la necessitat d'un període d'adaptació, que exigirà una atenció preferent a la formació del professorat.

— Els programes educatius donaran un tractament preferent als aspectes sòci-econòmics, polítics, culturals, etc., específics de la realitat valenciana.

— La plena eficàcia d'aquestes mesures exigeix el reconeixement, en la vida social en general, de la cooficialitat de la nostra llengua, i la seua utilització en tots els mitjans de comunicació.

RAFAELA ERADES RAMOS,
decano»

La Junta Directiva de la Asociación Cultural Valenciana Universitaria (A. C. V. U.) de Filosofía y Letras, nos ha enviado con el ruego de su publicación la siguiente nota, en relación también con la polémica sobre catalán-valenciano:

«La Junta Directiva de l'Associació Cultural Valenciana Universitaria (A. C. V. U.) de la Facultat de Filosofia i Lletres, en nom propi i en el de tots els seus membres, davant la polèmica «valenciano-catalan» portada al diari LAS PROVINCIAS, comunica el següent:

1) L'adhesio mes ferma i completa al manifest dels professors (degà, vicedegans, catedratics i profesors) de la Facultat d'Econòmiques.

2) Que la llengua que es parla al País Valencià, forma part de la llengua catalana, de la cual es una variant dialectal, independientment del nom que se li done.

3) La denuncia a l'actitud d'aquells que, amb argumentacions pseudo-científiques, no fa sinó sembrar la confusió, cercant la divisió dels valencians amb uns objetius clarament ideològics i polítics.

4) Ens solidaritzen amb la trajectoria intellectual i personal del doctor Sanchis Guarner, al temps que manifestem la seva indiscutible autoritat sobre la matèria.

5) PER LES OBRES SEREU RECONEGUTS. Que aquests «defensores de la lengua y glorias valencianas» amosiren que es el que han fet per la cultura i pel poble del País. En lloc de lluitar tant per la «pureza de la lengua» i fugir del «peligro catalán» que lluiten per parlar-la i escriure- la per estrende-la per collegis i escoles, pels mitjans de difussió i pertot arreu, cercant la unió amb tots aquells que fa tant de temps treballen pel redreçament del País Valencià.

6) Com a universitaris aprofitem la lletra per demanar l'ajut de l'opinió pública per a conseguir la càtedra, tant de temps demanada per nosaltres, a la Universitat.

SIGNAT: Junta Directiva de l'A. C. V. U.»

LAS PROVINCIAS

Martes, 22 de abril de 1975

ESCRITO DE LA FACULTAD DE CIENCIAS, SOBRE LA POLEMICA CATALAN VALENCIANO

En relación con la polémica ¿catalán valenciano?, la Facultad de Ciencias nos ha remitido un escrito firmado por catedráticos, agregados, adjuntos, encargados de curso y ayudantes (en total, 64 firmas). El escrito dice así:

«A l'opinió pública:

Nosaltres, profesors de la Facultat de Ciències de la Universitat de València, manifestem el nostre acord sense reserves amb tots i cadascun dels sis punt de l'escrit dels nostres companys de la Facultat de Econòmiques (LAS PROVINCIAS, 16 d'abril de 1975) i, a més a més, afegim:

7. Que reivindiquem la llengua catalana, què és l'idioma del País Valencià, com a llengua d'expressió científica i, per tant, com a vehicle d'ensenyament a tots el nivells.

A la Ciutat de València, l'abril del 1975.

Almela i Ortiz, Vicent.
Amorós i Albero, Rosend.
Arnau Córdoba, Josep Vicent.
Aucejo i Pérez, Antoni.
Aulló Reverte, Josep.
Beltrán i Flors, Esther.
Beltrán Porter, Aurelio.
Berenguer, Vicent.
Bernabeu i Pastor, Josep Guillem.
Borrás y Escribá, Francesc.
Bramon i Planas, Albert.
Campos Gómez, Recto J.
Casal i Zamorano, Emili.
Casanovas y Vázquez, Alexandre.
Cervilla Avalos, Antoni.
Corberán, Miquel A.
Domingo, Rosario.
Duart i Valero, Jordi.
Enrique Navarro, Josep.
Escardino i Benlloch, Agustí.
Escrivá i Casanova, Ferrán.
Escrivá i Monto, Emili.
Estevan i Estevan, Francesc.
Faus i Payá, Joan.
Ferrer i Figueras, Llorenç.
Fez, Susana.
Font i Montesinos, Rafael.
García Lozano, M.ª Julia.
Garro Gallana, Rafael.
Gastaldo París, M.ª del Carmen
Gil i Ballester, Josep.
Gimeno i Adelantado, Josep Vicent.
Guía i Marín, Josep.
Guiñón i Segura, Josep
Hernández Méndez, Jesús.
Lambies, Vicent.
Marqués i Pérez, Manuel.
Martín Teclas, Gregori.
Martínez i Andreu, Antoni.
Martínez Bataller, Remedio.
Martínez i Calatayud, Josep.
Martínez y Sancho, Vicent.
Medina Escriche, Julio.
Meseguer, M.ª Carmen.
Mestre i Sancho, Josep.
Moreno i Gómez, Pilar
Moreno i Real, Albert
Mugarra González, Fernando.
Muñoz i Guillén, Rosa.
Navarro Anglés, Elisa.
Palou Navarro, Juan
Peris i Martínez, Vicente.
Ramón García, José Luis.
Roig i Petit, Francesc.
Ros i Pallarés, Josep.
Sanz i Juan, Vicent.
Satoca i Valero, Joseep.
Solá i Ferrando, Carles.
Ten i Ros, Antoni.
Ubeda i Picot, M.ª Angeles.
Val, Francisco de
Vento i Torres, Vicent.
Ventura i Taléns, Adrià.»

ESCRITO DE PROFESORES DE LA F. DE DERECHO SOBRE LA LENGUA Y CULTURA VALENCIANAS

Con el ruego de su publicación, nos ha sido remitido el siguiente escrito sobre la lengua y cultura valencianas. Va firmado por varios catedráticos —entre los que figura el decano—, profesores agregados y adjuntos de la Facultad de Derecho:

«Els infrascrits, professors de la Facultat de Dret de la Universitat de Valencia, intervenint en la polèmica que actualment s'ha plantejat sobre la llengua dels valencians, manifestem la nostra adhesió a l'escrit dels companys, professors de la Facultat d'Econòmiques, que ha publicat la premsa i declarem:

1.—Que és arribat el moment d'afavorir el procés de represa de la consciència collectiva dels valencians, encaminat a recuperar per al poble els valors culturals i lingüístics que actualment resulten enfosquits per l'utilització, amb finalitat de repressió de la verdadera cultura valenciana, denunciada a l'esmentat escrit dels professors d'Econòmiques.

2.—Que cal impulsar la tasca de redreçament cultural i lingüístic del País Valencià, començant des de la mateixa Universitat, on s'ha de produir l'ensenyament de la nostra llengua i la investigació i transmissió de la nostra cultura amb plena dignitat científica, del que és bona mostra la tasca realitzada pel professor Sanchis Guarner, a qui volem fer aplegar el testimoni públic del nostre agraïment.

3.—Que en adherir-nos al manifest dels companys professors de la Facultat d'Economiques, fem una crida a les autoritats i entitats valencianes de tota mena —i molt especialment a les universitàries— per a que impulsen el procés de normalització de la llengua i de la cultura valencianes d'acord amb les exigències del moment històric present.

4.—Que, en la nostra condició de juristes, preocupats no solament per l'aplicació de les lleis, sino també pels valors i drets que les lleis deuen protegir, demanem públicament el reconeixement del caracter oficial de la nostra llengua: considerant eixe dret com una reivindicació indefugible de tot poble que aspire a conviure amb altres pobles amb plena igualtat i llibertat.

València, 23 d'abril de 1975.»

Firman el escrito: M. Broseta Pont, Fernando Vicente-Arche Domingo, Antonio Molina Meliá, Vicent Chuliá, Juan J. Boyona, Sylvia Romeu Allara, J. Martín Queralt, Carmen Alborch, P. A. Ferrer, Vicente Gimeno, F. Fuertes, José Ramón Juaniz Maya, Vicente Toralba, F. Cervera Torejón, María T. Soler, María V. Castillo, Vicente Escuin Palop, Ignacio G. Ninet, José Luis Martínez Morales, Vicente L. Montés, José R. Casabó, J. Soria Ferrando, E. Orts Berenguer, Manuel Cobo del Rosal, Jesús Ballesteros, Javier Boix Reig.

Una muestra más del protagonismo de la actualidad alicantina por parte de la lengua vernácula, fue el acuerdo tomado por el último Consejo de Empresarios. Se solicitan a la administración, programas de televisión en lengua valenciana para toda la región. Es de destacar que sea precisamente Alicante la provincia que solicite este gran instrumento de difusión para nuestra lengua vernácula, y que lo haga para ella y para las otras dos provincias hermanas que componen el País valenciano. En definitiva, lo que se pide no es otra cosa que una equiparación a la programación en lengua vernácula que disfrutan Cataluña y Baleares. Se puso de manifiesto, incluso, que ello evitaría las actuales polémicas en cartas a la prensa, promovidas por intelectuales, pasando a ser estos problemas de lengua, un tema de preocupación del pueblo.

Carlos GOMEZ

Jo no acabe, donc, de vore el perill imperialista-cultural; més bé al contrari: veig unes grans possibilitats de cohesió, coordinació i col·laboració de propòsits i finalitats.

Per ara tots els valencians que conec amb certa simpatia o molta per les Illes Balears i per Catalunya són persones amb un fort sentit de la responsabilitat vers la defensa i pràctica de les nostres coses i amb una decidida vocació de servici als interessos del Poble Valencià. I en són molt susceptibles, el mateix que un servidor, quant a que es puga deteriorar la nostra personalitat de valencians. Per tant vull afirmar que si em demostren en fets clars, evidents que els valencians correm un veritable perill de perdre la nostra identitat, acceptant ajudes forenques, encara que siguen de cosins-germans, seré, no el primer, perquè sòc modest, però sí un dels primers en protestar i en lluitar amb força per mantenir el tarannà del meu Poble: del País Valencià.

Mes, a hores d'ara, no veig cap perill per la zona nord ni per la de l'Est. Pregue que si el hi ha me'l assenyalen amb dades concretes. I en romandrè agraït.

Cordialment el saluda,

E. B. C.»

També a mi, Senyor Director, m'agradaria que la llengua dels valencians —una parla desmembrada, rebordonida, apitxada, adulterada, incolta, etc. etc.— despresti gi a da, inculta, apitxada, s'anomenara Llemosi, (potser perque em recorda una fruita tan nostra com la llima), però nogensmenys dubte que nosaltres amb tots els plebiscits del mon poguessim negar l'origen català de la nostra llengua i cultura; axís com aquell papa que decidí que la terra «non si muove» malgrat les demostracions de Galileo Galilei i donc del moviment de la terra.

Hi ha per tant questions que es poden votar; que mos donen R. TV E. en català, per exemple, que de una vegada mos declaren el dilluns de Pascua dia festiu com als altres països catalans, que mos tornen el Saler, que no mos toten una autopista al riu o tantes altres temes de urgencia. I questions que simplement es demostren, com per exemple, que la terra es mou o que la nostra llengua es originariament català i segueix essent català malgrat les expressions vernàcules, els castellanismes, la falta de escolta, la burguesia indigena, el bilinguisme la pressio centralista, etc., com ho han demostrat els lingüistes i filòlegs valencians extrangers dels que no cal citar ara a ningu. El llenguatge dels valencians es llavors mes català que mai, perque quan la cultura de un poble es veu amenaçada aquest es replega entorn a l'essencial: potser que'l idioma siga l'últim que abandona un poble.

Finalment, li demane disculpes a voste i a tothom per la meua feixuga expressió que espere poder promte esmenar.

Pregantli la publicació de esta carta.

M. O. V.»

LAS PROVINCIAS/ 20 d'Abril 1.975

TEMAS DEL MOMENTO

Por FRANCISCO DE P. BURGUERA

Me refería hace quince días al planteamiento de la polémica valenciano-catalán diciendo que entrar en ella requería mucha serenidad. He de volver sobre el tema, después de asistir a la ya prolongada polémica —y a la vista de la misma— para añadir que también se requiere, además, la máxima seriedad. Hay que medir el alcance de la ironía. Tampoco se puede inducir, conscientemente, al confusionismo. Menos, todavía, practicar la inconsecuencia.

Hay quienes han propuesto que se les pregunte a los valencianos si quieren ser valencianos o catalanes. A ver qué contestan. Pero, ¡hombre! ¿Qué habían de contestar? ¡Valencianos! ¡Naturalmente! Por total mayoría de votos, entre los que contaría el mío, por supuesto. Pero eso es querer confundir. Porque lo que se discute, pese a todos los malabarismos para demostrar lo contrario, es otra cosa. Seriedad.

Ser consecuentes. Si alguien cree, sinceramente, que el valenciano es un idioma distinto del catalán, yo comprendo y respeto su opinión. Creeré que está equivocado. Pero tendrá mi respeto. Lo que me deja estupefacto y atónito es que se pueda decir públicamente que «nuestra lengua es valenciana y no catalana, como por razones políticas y económicas se ha intentado» por quien en tres ocasiones consecutivas se ha presentado escribiendo en ese valenciano que —según él— no es catalán, a los «Jocs Florals de la Llengua Catalana». Y, cosa curiosa, no sólo no le han rechazado los trabajos por el jurado, alegando que no estaban escritos en la lengua de la convocatoria, sino que, además, en las tres ocasiones se los han premiado. En la primera (1950, en Perpinyá) con la Flor Natural; en la segunda (1951 en Nueva York) con la Englantina d'or; en la tercera (1952, en Tolosa del Llanguedoc) con el Premi Concepció Rabell. Tres años consecutivos acudiendo a certámenes en lengua catalana es demasiada insistencia para ahora mantener posturas distintas. O, al menos, a mí me lo parece. Seamos, pues, consecuentes. Un poco de seriedad.

CUESTION DE NOMBRE

Había yo sacado a la publicidad la carta de don Teodoro Llorente en la que afirma la unidad de la lengua de Valencia, Cataluña y Baleares y cómo, lo importante, era tender a esa unidad y trabajar por ella. La publicación de esta carta ha producido los efectos buscados. De acuerdo, se nos dice. Don Teodoro Llorente Olivares se refiere a la unidad de la lengua. Pero nunca la llama catalán, sino lemosín. «That's the question!»

¿Habría llegado a producirse esta situación polémica si, por ejemplo, la lengua común se hubiese llamado, desde el principio, lemosín, occitano o lengua d'oc, por poner unos nombres? Pienso que no. ¿Habría llegado a producirse esta situación polémica si, llamándose la lengua catalán, Cataluña no se hubiese llamado Cataluña, sino que tuviese otra denominación? Pienso que no. El problema se plantea por la coincidencia de denominaciones para la lengua y para Cataluña. Es lo que mi paisano Nicolau Primitiu Gómez Serrano quería evitar, proponiendo aquello de llamar «bacavés» a la lengua y Bacavia a la región (BAleares-CAtaluña-VAlencia).

Pero yo me pregunto: ¿de qué nos extrañamos y por qué tantos aspavientos si entre nosotros, los valencianos, tenemos problemas parecidos? Si don Javier de Burgos, al trazar nuestras tres provincias, hubie-

Nota del I.S. Empresarial sobre la polémica ¿catalán o valenciano?

El Instituto Social Empresarial, ante la polémica sobre la lengua de los valencianos, nos ha remitido, escrita en ambos idiomas, la nota que publicamos a continuación:

«El I. S. E., como entidad inserta en la comunidad valenciana, no es ajeno en absoluto a todo aquello que transcurre en el seno de esa sociedad, sea en el terreno económico, cultural o cualquiera otra actividad de interés comunitario. Toda la problemática del País Valenciano le es propia y viene dedicándole, desde siempre la máxima atención.

Ante el tema de la lengua, suscitado estos días ante la opinión publica, y sin entrar en los términos debatidos en la polémica, el I. S. E. quiere manifestar su adhesión a todas aquellas manifestaciones que se han pronunciado en favor de que se llegue alcanzar la total normalización en su uso y de que se arbitren los medios necesarios para la mayor difusión de su enseñanza, como medio de elevar los niveles de nuestra cultura.»

INFORMACION/ 20 d'Abril 1.975

LLENGUA I POLITICA

He elegido este título para mi carta porque con el mismo, pero en castellano (quizá por aquello del «qui pro quod), apareció un escrito en su periódico firmado por el señor Vicente Ramos.

Dicho escrito parte de unas bases lingüísticas falsas y, a partir de ahí, teoriza y politiza el tema. Ya hablaremos de esa politización.

Afirma esta persona que hay quien «se limita a perturbar y confundir al pueblo en orden al uso y nombre de su instrumento social más entrañable: la lengua. Es necesario convencerle de que lo que habla es catalán, llamado erróneamente valenciano en virtud de una burguesa y nefasta costumbre.

Parece ser que todavía hay quien no quiere enterarse de que el catalán y el valenciano son el mismo idioma, de que nos entendemos —lingüísticamente— a la perfección. Hace unos días hubo en Alicante la «Segona setmana de llengua i cultura al País Valencià» en la que participaron profesores de Valencia, Barcelona y Baleares. Pues bien, la comprensión fue perfecta. Por otra parte he leído en el diccionario de la Real Academia, al que remito al señor Ramos, la definición de «catalán». No tengo la cita pero dice que es la lengua hablada en Cataluña, País Valenciano, Baleares y el Rosellón. Estos dos hechos bastan para rebatir la peregrina opinión de que son idiomas diferentes.

Añade a renglón seguido que esas teorías «expansionistas y lucrativas» quieren ser imbuidas a «los jóvenes, si son estudiantes mejor». Ahora va a resultar que los señores de la Real Academia son unos jovencillos. Por otro lado, si en alguna época la juventud ha estado despierta es ahora.

Así pues nosotros, los valencianos hablamos catalán pero legítimamente puedo decir que hablo valenciano por cuanto que éste es una modalidad del catalán. Que conste que soy alicantino, de la ciudad, que hablo valenciano, que sé que mi idioma valenciano es el catalán.

¿Pero por eso el País Valencià pierde personalidad? No hablar. ¿Pierde la personalidad un andaluz o un canario cuando dice que habla castellano? ¿Pierde la personalidad un valenciano de Orihuela o de Aspe cuando dice que habla castellano? Nada de eso, nuestro País es así.

En cuanto al nombre de Països Catalans, me parece adecuado y justo ya que engloba a todas las tierras que tienen el mismo idioma. Quien piense, como hace usted, que por eso renuncio a mi personalidad de valenciano se engaña. Creo, también, que es evidente que tenemos más en común con los catalanes y mallorquines que con los leoneses. ¿No?

El título del artículo de Vicente Ramos, «Lengua y política», está clarísimo. Quien hace la política es él. Cuando nos quisieron «endosar» lo del Sureste, ¿escribió usted alguna carta? Y sin embargo sí que había lengua y política: el castellano y el centralismo. Un proyecto nacido en Madrid, colocado a Murcia y que destruía nuestro País Valenciano.

El proceso de castellanización que sufrimos, aunque cada vez somos más los valencianos que reaccionamos, nos priva de la enseñanza en nuestra lengua. Eso es lengua y política. También en Barcelona y en otras ciudades de Cataluña se han destinado buenos presupuestos para la enseñanza de la lengua catalana. ¿Por qué no reivindica usted eso? Lengua y política también, sí señor.

Yo lo reivindico: quiero subvención para la lengua catalana en nuestra región valenciana, quiero la enseñanza del catalán en la escuela, quiero periódicos alicantinos en catalán. Donde digo catalán léase, POR SUPUESTO, también, valenciano.

RAMELLS

INFORMACION/ 20 d'Abril 1.975

POLITICA Y LENGUA

Vicente Ramos —empecemos así, claro y raso— ve lobos donde son estrellas. (A él, y a la dirección del diario, les ruego una cierta indulgencia y disculpen un poco mi forma brusca, tal vez, al manifestarme, que no será intención mía sino causa de una carencia cultural que me impide hallar la palabra u oración menos cáustica y más educada o adecuada. Pero sinceridad me domina, y así soy. Perdón).

Tardó mucho en reaccionar, ¿reaccionó? Vicente Ramos cuando el Surreste asfixiaba —pues nadie podrá negar que llegó a ser grave la estrategia y la insistencia de los «surestistas»—, y sus caballos de apasionada «valencianía» de ahora no mostraron los belfos con señal de acaloramiento contra el centralismo de Murcia —de unos murcianos y de, ¡oh!, unos alicantinos—; ni contra la centralización del Estado le he leído nada escrito con calor; ni opinión en favor de la descastellanización de la lengua de su pueblo, de mi pueblo; campaña, deseo y obligada misión en un cronista, en un historiador, en un filólogo, en un ciudadano militante y digno de su comunidad.

Llegado aquí, leo la réplica maestra que le hace «Ricard». No hay lobos, digo al «senyor Vicent». En el contexto de cuanto se haya podido decir o escribir sobre «Països Catalans» por valencianos, catalanes, alicantinos, só lo miopes podrán ver más que las intenciones no criticables por Vicente Ramos, creo, de los que propalan la «Hispanidad». Somos «Països Catalans». Culturalmente lo somos. ¿Y qué habla Ramos de «despersonalización de nuestra inexpugnable entidad histórica y la sumisión a una política retrógrada», cuando la sumisión es la suya, que yo no sé haya escrito nunca una línea en su lengua valenciana y catalana, contribuyendo así a matar la «entidad histórica» y practicando una sumisión en la «retrógrada política» de huir de la cultura propia, conducta para la que hay denominaciones?

¿No le dice nada a Vicente Ramos el que la cuantiosa literatura del archivo de Orihuela esté en Catalán, como hablaban los que la escribieron? ¿Y que el texto del Misteri d'Elx esté en catalán? ¿Y que perdure el nombre de Cabo Roig —así, en catalán correcto, en valenciano correcto— en tierras hoy de habla castellana, y no lo escriba nadie en su «valenciano» —o «alicantino» de «alicantinidad»— Cabo Roch incorrecto?

¿O es que va Vicente Ramos y se cree con doctrina y ciencia capaz de desacreditar a los filólogos alemanes, a Pompeu Fabra, a Sanchis Guarner, a Joan Fuster y tantas otras lumbreras en el estudio y clasificación de las lenguas, en la historia, en la literatura?

Si el «valencianismo» y el «alicantinismo» se pudieran medir... Pero yo, que considero catalana mi lengua, y catalana la cultura «dels Països», me la juego con quien sea en que ningún alicantino —Alicante o provincia— me aventaja en esos sentimientos; y me hacen gracia y me dan pena las inocentes —o no tanto— teorías de «alicantinidades» sospechosas. No afirmo que sean sospechosas. Que a mí me lo parecen.

VICENT GONÇALVES MONTORO

Buzón abierto

MAS SOBRE VALENCIANO Y CATALAN

En relación con el extracto aparecido en nuestra sección "Lo otro" de un artículo de Vicente Ramos publicado en "Las Provincias", recibimos una carta firmada por Joan S. Pérez, quien, entre otras cosas, dice:

El seyor Ramos arremet desafortunadament, com si li anara la vida contra certes teories i plantejaments socio-polítics i vivencials que pretenen de demostrar la nissaga catalana dels valencians, y per tant la unitat del fenòmen català dins la vària personalitat de la península ibèrica, amb uns arguments i unes inferències de raonament que semblen, si més no, desmesurades i, per imaginades i poc científiques, fora absolutament del món real.

El Sr. Ramos juga sistemàticament, i potser deliberadament, amb el mot "català": cabria deducir que a molts dels llocs on l'empra es refereix exclusivamente a l'idioma catalá i a d'altres a la personalitat catalana, pròpia de la comunitat que habita Catalunya. Altrament el text és incomprensible. No és, però, el primer que se n'aprofita de la identitat de noms entre la llengua y la realitat socio-política al.ludida per enterbolir més la situació amb l'excusa d'aclarir-la. Dol, i és doldre, que una interpretación tan cega i estreta puga ser feta per algú que s'autodenomina amb orgull valencià: la manera més curta i directa d'atacar l'arrel catalana dels valencians én afalagar llurs sentiments d'independéncia i autosuficiéncia agitant l'égida aterridora de l'imperialisme català. (I encara caldria agrair-li la delicadesa de no retreure la famosa qüestió de l'or català comprarnt consciències a tort i adret per a dominar més còmodament des de Perpinyá a Guardamar).

Cal suposar-le al Sr. Ramos una informació suficient de la nostra història perquè no puga negar, al menys seriosament, la repoblació catalana de gran part de l'antic Regne de València, ni que aquestos primers valencians s'autonomeraren amb tota propietat "catalans", car ho eran de naixença. Ni que, posteriorment, els néts i besnéts d'aquestos peoners continuaren nomenant-se, amb tota naturalitat, "catalans" i així foren coneguts arreu del món (els Papes de Xátiva inclosos), per més que formaven una comunitat política independent. Aquesta independència política els autoritzava a nomenar-se, també, "valencians". I caldria remarcar el "també". Aquesta identitat d' origen ens legalitzaria la denominació de catalans (en sentit ample, no de pertanyents a la comunitat social de Catalunya); temps a venir faria que augmentara la tendècia a considerar-nos exclusivament valencians, com calgute de col, altemps que determinats interessos afavorien l'oblit intencionatade que "també" som catalans. Deduir de l'intent de revitalització i d'eixamplament de les nostres concomitàncies amb els "catalans estrictes", dut a terme per algunes personalitats valencianes i catalanes desitjoses d'oblidar les picabaralles de família, deduir d'això, repetesc, una fosca maniobra de l'imperialisme català, amb seu a Barcelona, és més propi de mentalitats esporuguídes i resclosides, habituades a veure fantasmes darrera qualsevol pedra del camí, que d'una mentalitat assenyada que, en principi, cal atribuir-li al Sr. Ramos, un dels puntals, digam-ne, de la inteligència alacantina.

Respecte als retrets que fa sobre l'ús de la denominació de País Valencià referida a l'antic Regne de València, (i la de Països Catalans referida a les comarques on la cultura catalana alena en certa mesura, majoritària), denominació que, diu el Sr. Ramos, s'intenta d'imposar —i caldria senyalar que pacíficament— per una "rutina" diária que faça arrelar el nom en l'ánima del poble, es ben curiós que al mateix temps no se'n facen, de retrets, el Sr. Ramos i els qui com ell pensen, per la "rutina oficial", y a més forçada que no volguda, que ha imposat per exemple la denominació "provincia de Alicante", arbitràriament delimitada amb una llapissereta sobre una mapa amb un menypreu olímpic per la seua historia i la seua llengua, com ho evidencien les delirants traduccions de topónims, per exemple. Esmerce les energies, dons, Sr. Ramos, en reivindicar el Regne de València, si això li plau, però no s'oblide alló que és més important: revindicar-lo sencer, del Maestrat a Oriola, sense divisions ni traduccions.

JOAN S. PEREZ

¿CATALAN O VALENCIANO?

«Señor Director de LAS PROVINCIAS:

Li envie un glossari incomplet d'algunes paraules usuals en el parlar:

Català	Valencià
Noy	Fadrí
Mongetes	Fessols
Xay	Cabrit
Moltò	Borrego
Veure	Vore
Venir	Vindre
Mica	Poc
Fortor	Pudor
Petó	Bes
Divans	Maromes
Macu	Bonico
Torus	Bous
Cotoflula	Cotonpel
Guix	Algep
La jove	La novensana
La canalla	La menudalla
Patates	Criailles
Baccallà	Abaccho
Calces	Miches
Michons	Calcetins
Escorcollar	Registrar
Llot	Tarquim
Galleda	Ferrada
Paleta	Obrer manobre
Blat de moro	Dacsa
Pa de pesic	Bescuit
Vas	Got
Aigua	Algua
Rugerò	Moll
Gall d'Indi	Pollt tito
Musclos	Clóchines
Xindria	Melò d'Alger
Bulets	Esclatasangs
Burdegas	Fill major
Escombra	Granera
Sot	Clot
Les golfes	Sostre
Petar	Esclafir
Ous ferrats	O. fregits
Bossi	Tros
Barri	Tánca de ferro
Ocell	Pardal
Bellugarse	Moures
Esgarrifos	Que dona fredat
Coltell	Ganivet
Masover	Estager
Maduixes	Fresses
Cabells	Moño
Tap	Tapó
Pastanaga	Safanoria

Et sic de caeteris...

Una sola llengua; d'acord pero amb tres variants substancials, i tres noms peculiars. Català, Valencià, Balear.

Aquest crec es el sentir mayoritari en el País Valencià, a despit dels filolègs d'allà i d'aci; i encara que'ls filolegs valencians catalanitzats mostren son agraiment als premis rebuts de Catalunya, ni centralisme madrileny que's perjudica en l'economic, ni barceloni doblement perjudicial en l'economic i l'absorció de la personalitat valenciana.

UN VALENCIA DEL CARRER.»

LA CUESTION DEL IDIOMA

«Señor Director de LAS PROVINCIAS

Desde hace algún tiempo la «mayoría silenciosa» valenciana viene sufriendo la polémica escrita sobre el idioma ¿Valenciano o Catalan?

Señores, qué manera de liar las cosas y de perder el tiempo que tienen nuestros intelectuales y eruditos sacando las cosas de quicio. ¿Dónde quieren ir a parar?

Para mí lo que sí está clarísimo es que el valenciano es el valenciano y el catalán el catalán. ¡Elemental!...

Pero si ahora resulta que yo estoy equivocado y lo que he estado hablando durante toda mi vida no es el valenciano si no el catalán, me confieso, sinceramente, defraudado y manifiesto mi más firme propósito de no volver a usar jamás el lenguaje que aprendí en mi barrio del Carmen, no en las Ramblas, porque puesto en el caso de tener que decidirme por el idioma de Barcelona o el de Madrid prefiero éste último por ser el que conocemos todos los españoles, por estar infinitamente más universalizado y, en todo caso, por ser el idioma oficial de mi patria.

Por otra parte me parece una «primada» que el Ayuntamiento gaste el dinero valenciano de su presupuesto promoviendo por medio de escuelas u idioma que, además de no ser el nacional, ahora resulta que tampoco es el regional.

Con gracias por su amabilidad,

M. G. C.»

ADHESION A LOS PROFESORES DE ECONOMICAS

«Señor Director de LAS PROVINCIAS:

Els sotasignants, en la seua major part, assistents al curs per adults de «Llengua i Literatura» que espontàniament i sense cap ajut oficial, es ve realitzant al nostre poble des del 16 de gener passat, volem manifestar públicament la nostra total identificació amb el «Manifest a l'opinió pública» dels professors de la Facultat d'Econòmiques de la nostra Universitat, publicat en aquest diari ahir 16 d'abril.

Al mateix temps, volem felicitar a aquestos professors per la seua actitud cívica, realista i constructiva, camí indispensable cap a un futur millor.

Albalat de la Ribera, 17 d'abril del 1975.

JEREMIES BARBERA I MARTI

(siguen 98 firmas).»

«Señor Director de LAS PROVINCIAS:

Habiendo leído en LAS PROVINCIAS del 16 de abril el «Manifest a l'opinió pública», firmado por los profesores de la Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales de la Universidad de Valencia, quiero manifestar mi total adhesión como valenciano, universitario, economista y antiguo profesor de esa Facultad.

Un cordial saludo.

EMILIO ALBI.»

LAS PROVINCIAS

Martes, 22 de abril de 1975

LAS PROVINCIAS/ 24 d'Abril 1975

NORMALIZACION LINGÜISTICA

«Señor Director de LAS PROVINCIAS:

Els que subscriuen aquest escrit, professors de l'ensenyança bàsica i mitjana a la comarca de la Marina, valencians i no valencians, però tots amb un contacte diari i directe amb la realitat d'una cultura i un país, creiem oportú fer publiques les següents precissions com a resultat de la reflexió que ens ha obligat a realitzar les recents polèmiques entorn de la llengua i cultura del País Valencià:

Pensem que, extralimitant-se en una discussio, en principi, purament lingüística, s'han fet consideracions que atempten contra el que és el País Valencià en voler aillar o enfrontar els tres pobles —valencia, català i balear— precisament en allò que d'una manera més fonamental i evident els uneix: la llengua i contex cultural comuns. Agreuja la nostra sorpresa, davant tals intents, el que ocorreguen en un moment en que, més que mai, necessiten les tres branques d'una mateixa comunitat unir ses forces per aconseguir la autèntica normalització legal de la seua situació cultural.

Rebutgem aquest nou atemptat, amb la intenció de que ens n'adonem d'altres intents encaminats a la dissolució de la consciència d'identitat de tot un poble, tals com la pretesa «Región del Sureste» a les nostres terres d'Alacant, i ens adherim a la opinio dels que, d'una forma objectiva, es preocupen i tracten la cultura, la llengua i la història valencianes, en particular, a la del doctor Sanchis Guarner.

Entenem que la situació de diglossia —convivència d'una llengua amb altra que guadeix grans avantatges— en la que es troba la llengua dels valencians demana una presa de consciència collectiva i ens obliga a exigir l'immediata i autèntica normalització lingüística en totes les activitats publiques, medis de comunicació i, d'una manera efectiva i sincera, en totes les fases de l'ensenyament —bàsica, mitjana i superior— no sols per un augment de l'eficàcia en la labor docent, si no també, i principalment, per ser un dret fonamental el que un poble puga desenvolupar lliurement la cultura que forma el seu patrimoni.

Es prec de tots nosaltres que hi siguen publicades aquestes linies al diari de la seua direcció, en la creença de manifestar el sentir de gran part dels que habitem en terres d'Alacant. Atentament el saluden,

Denia, 18 d'Abril de 1975.

FIRMEN 30 PROFESORS DE E. G. B. I ENSENYAMENT DE LA COMARCA DE LA MARINA.»

També vull exposar com un altre botó de mostra un fet històric del qual hem estat nosaltres mateixos els protagonistes. El dia 21 de desembre de 1932, a Castelló de la Plana, s'aplegaren en assemblea la majoria dels escriptors valencians, representants de les tres Diputacions del País i dels Ajuntament d'Alacant, València i Castelló de la Plana, els quals acordaren, ajustar l'ortografia a les normes d'actualització que el mestre Pompeu Fabra havia fet triomfar a Barcelona. Quina prova més evident necessitem nosaltres, simple peons, versus POBLE, de la voluntat del País, si els nostres més qualificats ciutadans van donar la seua valuosa opinió de manera inequívoca?

Per acabar, vull manifestar que, interpretant la realitat, la tendència històrica camina cap a un reconeiximent total del nom. científic de català, ja que s'ha demostrat com és d'intransigent en aquest punt tota la joventut estudiosa i preocupada per les coses del País.

Només em resta demanar a tots aquells que demostren tant d'interés por la nostra llengua, que, en comptes d'incitar baralles inacabables, ens ajuntem tots plegats i lluitem per tal d'aconseguir una presència NORMAL, EFECTIVA i REAL de l'idioma a tots els racons del nostre País.

Molt atentament,

A. G. I N.»

Nota de la ACED sobre la polémica ¿catalán-valenciano?

La A. C. E. D. (Asociación Cultural de Estudiantes de Derecho), ha hecho pública una nota que ha entregado a los medios informativos, en relación con la polémica ¿valenciano o catalán?, que se viene manteniendo a través de las páginas de LAS PROVINCIAS:

«La junta directiva de l'Associació Cultural d'Estudiants de Dret en nom propi i en el de tots els seus membres es veu en el deure de precisar que:

— La llengua que es parla al País Valencià, es una variant dialectal de l'idioma català.

— La pretenguda polémica no es més que un intent de certs sectors amb unes clares intencions politiques e ideologiques de crear confussio entorn a la unitat lingüistica del idioma català.

— L'adhesio al manifest dels professors de la Facultat d'Economiques i a la personalitat i obra del doctor Sanchis Guarner.

— Demanant al mateix temps la creació i dotació de la cátedra de Llengua y Cultura Valenciana

— Signat: junta directiva de l'Associació Cultural d'Estudiants de Dret (A. C. E. D.).»

FRANCISCO DE P. BURGUERA

¿Es el valenciano una forma dialectal del catalán? No voy a ser yo quien trate de convencer a nadie en un sentido o en otro. Tengo mi criterio formado y, para que desde el principio exista la suficiente claridad por mi parte, se lo expondré al lector antes de seguir adelante. A mí, con esto me sucede como con el agua. ¿Está formada, realmente, el agua por dos partes de hidrógeno y una de oxígeno? Parece ser que sí, a tenor de lo que dicen los que entienden de estas cosas: los químicos. ¿Es el valenciano catalán? Esa es la opinión de los filólogos. Como uno no entiende de física ni de filología, acepta lo que le dicen los especialistas: que el agua es H2O y que el valenciano, como el mallorquín, son formas dialectales catalanas.

«Señor Director de LAS PROVINCIAS:

He llegit el seu article publicat avui, sota el títol «Sanchis Guarner y el habla de los mozárabes valencianos». I confirme la meua carta del 29-3-75 publicada a LAS PROVINCIAS el 5-4-75: Perquè tots els que contradiuen la catalanitat del valencià, i entre ells sembla trobar-se vostè, segons el que es pot entreveure per l'article esmentat, escriuen en llengua castellana? Perquè no em dirà que vostè, director del periòdic que avui està preocupant-se més dels problemes de la nostra cultura, no sap escriure valencià. Jo crec que els temes que tracten sobre la nostra llengua deuen ser escrits en valencià, en acabant la es parlarà si és o no català, però el que interessa, i en això d'acord amb Francesc P. Burguera, encara que ell també ho va escriure en castellà, és que es parle, que la gent el vegia escrit als diaris, que s'adone que existeix, que el lliure. Una volta aconseguit això ja podrem buscar-li els tres peus al gat, si és que els té. Però repetesc: interessa donar-lo a conéixer, i què millor que el diari que vostè dirigeix?

Gràcies Sr. Director per la publicació íntegra d'aquesta carta.

JOSEP FONTESTAD»

P. D. Si no l'ha de publicar íntegra, le pregue me la torne. Gràcies.

Personalment crec que és molt positiu que les actuals versions «netejen» el llenguatge dels saineters clàsics, inclús comprenc que «se'n passen de la ratlla», perquè desgraciadament el teatre valencià ha d'acomplir molts més papers dels que li tocaria fer si la nostra llengua gaudira de un «status» d'oficialitat. Perquè no es tracta de «conservar», sino d'un compromís en la dura tasca de redreçament, de dignificació, de depuració i de normalització de la nostra maltractada llengua que, per a ser serlós, objectiu i científic, haurè d'anomaner catalana.

UN VALENCIA»